

LÄNSI- JA SISÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTON STRATEGINEN TULOSSOPIMUS 2012 – 2015

Päivitys vuosille 2013 - 2015

SISÄLLYS

1	Toimintaympäristön muutoksen vaikutukset länsi- ja sisä-suomen aluehallintoviraston toimintaan	3
2	Strategiset tavoitteet ja toimenpiteet niiden toteuttamiseksi	11
2.1	Hyvinvoiva yhteiskunta – Peruspalvelujen saatavuus ja laatu	12
2.2	Tasa-arvoinen yhteiskunta – Perusoikeudet ja oikeusturva	17
2.3	Turvallinen yhteiskunta – Asuin-, työ- ja elinympäristön terveellisyys ja turvallisuus	22
2.4	Toiminnan kehittäminen	27
2.5	Yhteistyö	33
2.6	Erikoistumistehtävät	36
3	Toiminnallinen tuloksellisuus	37
3.1	Tuotokset ja laadunhallinta	37
3.2	Toiminnallinen tehokkuus	39
3.3	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	40
4	Resurssit	41
4.1	Viraston henkilöstökehys	41
4.2	Viraston määrärahakehys	41
5	sopimuksen voimassaolo ja seuranta	43
	Liite 1. Palvelutavoitteiden arviointiasteikko	44
	Liite 2 Valviran ja AVIen valmistelussa ja toimeenpanossa olevat tai päivitykseen tulevat valvontaohjelmat kaudella 2012-2014	46
	Liite 3 Vaikuttavuustavoitteita	49
	Liite 4 Määrärahan laskennallinen jakautuminen hallinnonaloittain	52

1 TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSEN VAIKUTUKSET LÄNSI- JA SISÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIKASTON TOIMINTAAN

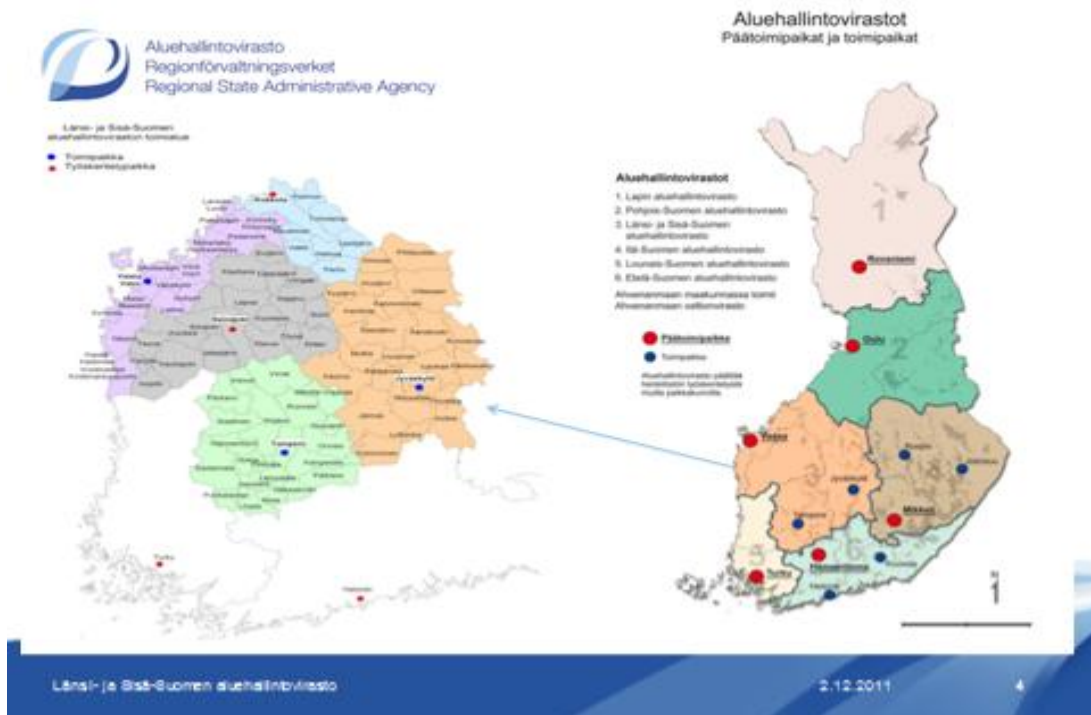
Suomen kuten muidenkin maiden on lähivuosina kyettävä samanaikaisesti huolehtimaan taloudellisesta kilpailukyvyvstä, taloudellisesta ja sosiaalisesta kestävyvdestä, ympäristövastuista sekä inhimillisestä ja sosiaalisesta pääomasta toimintaympäristön jatkuvasti muuttuessa. Aluehallintovirastosten toiminnassa on otettava huomioon näiden nopeiden muutosten ja näkökulmien asettamat uudet vaatimukset.

Aluehallintovirastosten strategia-asiakirjassa 2012 – 2015 on kuvattu virastosten toimintaympäristöä valtakunnan tasolla. Seuraavassa esitetty virastokohtainen toimintaympäristökuvaus on viraston oma näkemys toimintaympäristöstä.

Hyvinvointiyhteiskunnan säilyttäminen vaatii rohkeita päätöksiä, ripeitä toimenpiteitä sekä tarvittavan rakennemuutoksen napakkaa läpivientiä. Aluehallintovirastoilla on laajan tehtäväkenttensä myötä merkittävä rooli muutoksen edistämisessä. Muutos haastaa eritoten johtajuuden ja työyhteisön muutostalvmiuden. Aluehallintoviraston arvojohtajuutta tukee tietojohdaminen; toimintaympäristön muutosten seuraaminen ja vaikutusten arviointi niin lyhyellä kuin pidemmällä tähtäyksellä on keskeistä viraston kansalaislähtöisen toiminnan kehittämisesssä.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston toimialue muodostuu Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pirkanmaan ja Pohjanmaan maakunnista. Alueen pinta-ala on 55 600 km². Kuntia on tällä hetkellä 88. Toimialue on kaksikielinen. Pohjanmaan maakunnassa ruotsia puhuu äidinkielenään 50,8 % väestöstä. Toimialueella enemmistöltään ruotsinkielisiä kuntia on 10. Myös muiden kieliryhmien edustus on kasvava.

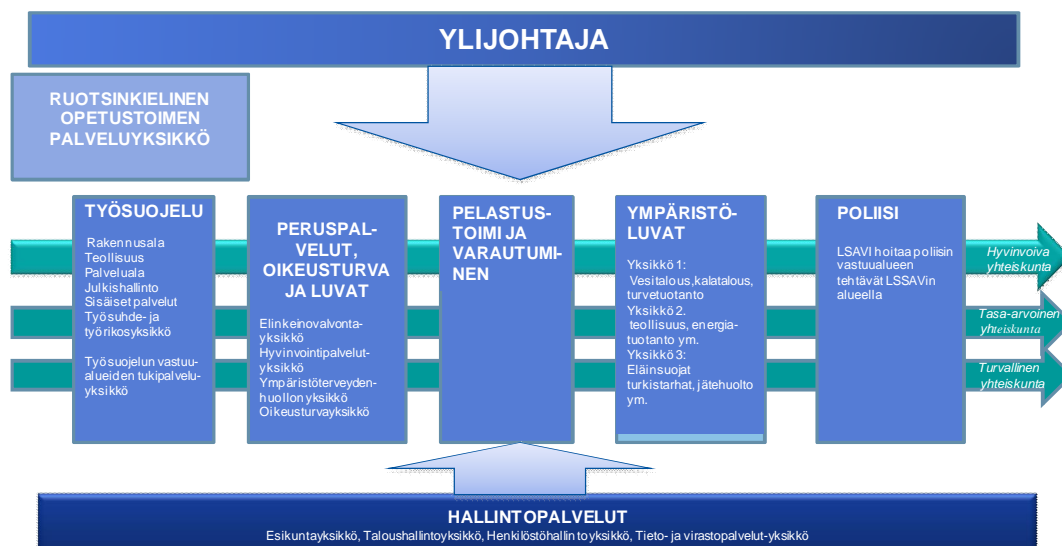
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston päätoimipaikka on Vaasassa ja muut toimipaikat Jyväskylässä ja Tampereella. Lisäksi työskentelypaikat ovat Kokkolassa ja Seinäjoella. Ruotsinkielisen opeustustoimen palveluyksikön toiminta on valtakunnallista ja Vaasan lisäksi sillä on työskentelypaikat Helsingissä ja Turussa. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston toimialueella toimii neljä ELY-keskusta ja viisi maakunnan liittoa.

Kuva 1: Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston toimialue

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa on neljä vastuualuetta, ruotsinkielisen opetustoimen palveluyksikkö sekä hallintopalvelujen vastuualue. Poliisin vastuualueen osalta toiminta hoidetaan aluehallintoviraston toimialueella Lounais-Suomen aluehallintoviraston toimesta. Ruotsinkielisen opetustoimen palvelutoiminnan yksikön osalta toimintaa on kaikissa Suomen ruotsinkielisissä tai kaksikielisissä kunnissa.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston organisaatorakenne

Kuva 2. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston organisaatorakenne 1.1.2012

Hyvinvoiva yhteiskunta

Väestön kasvun ennustetaan jatkuvan koko toimialueella, vain Etelä-Pohjanmaalla väestön kasvu on hienoisesti kääntynyt laskuun. Väestön kasvun taustalla olevina tekijöitä on maahanmuutto, Pohjanmaalla esimerkiksi lisääntynyt syntyvyys, Pirkanmaalla muuttovoitto sekä yleisesti väestön eliniän nousu. Toimialueen maakunnat Pirkanmaata lukuun menettävät asukkaita maan sisäisessä muuttoliikkeessä, erityisesti nuorten osalta. Pirkanmaa on yksi harvoista maakunnista, joissa työikäisen väestön määrän ennustetaan kasvavan. Toimialueella väestön kasvu keskittyy maakuntakeskuksiin ja niiden vaikutusalueille. Ikärakenne säilyy nuorempana keskusalueilla. Väestön keskittyminen maakuntakeskuksiin, keskusten väestörakenteen nuortuminen ja reuna-alueiden väestön ikääntyminen haastavat toimialueen palvelurakenteen.

Vanhusten määrä kasvaa alueella ja yli 75-vuotiaiden määrä kaksinkertaistuu 20 vuodessa. Väestöllinen huoltosuhte heikkenee ja haastaa kuntien taloudellisen sietokyvyn. Väestöllisen huoltosuhteen (alle 15 v. ja yli 64 v. osuus työikäisten määrästä) osalta Pohjanmaan maakunnat ovat seitsemän heikoimman maakunnan joukossa, Keski-Suomen maakunnan tilanne on valtakunnallisesti kahdenneksitoista ja Pirkanmaan viidenneksi paras. Vanhushuoltosuhteen (yli 64-vuotiaiden ja 15-64 -vuotiaiden suhde) tarkastelussa toimialueen maakuntien tilanne lukuun ottamatta Etelä-Pohjanmaata on parempi, mutta edelleen heikompi kuin väestörakenteeltaan edullisimmissa Etelä-Suomen maakunnissa, toimialueen maakunnista Pirkanmaalla sekä Pohjois-Pohjanmaalla (Lähde: Tilastokeskus: väestöllinen huoltosuhte ja vanhushuoltosuhte maakunnittain 2010).

Leimaa-antavaa toimialueelle on rannikkoseutujen vahva kaksikielisyys ja valtakunnallisesti suuri maahanmuuttajien osuus, erityisesti Pohjanmaan maakunnassa. Etelä-Pohjanmaalla on puolestaan valtakunnallisesti suhteellisesti vähän maahanmuuttajia. Maahanmuuton ennustetaan edelleen lisääntyvän ja painottuvan toimialueella erityisesti kaupunkikeskuksiin.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston alueella hyvinvointia, kasvua ja työllisyyttä generoivia kansainvälisiä osaamiskeskittymiä on useita. Toimialueen maakunnissa on myös kehittynyt palvelutuotanto, yrittäjäisyys ja suuri alkutuotannon osuus, erityisesti Pohjanmaan kolmen maakunnan alueella. Elinkeinoelämältään vahvalla ja monipuolisella toimialueella myös lupahallinnossa vireille tulevien asioiden määrän ennustetaan olevan nousujohteinen. Toimialueen hyvinvoinnin kannalta epävarmuutta aiheuttaa kestoltaan yhä vaikeimmin ennustettavissa oleva nollakasvun kausi, joka vaikuttaa työllisyyteen koko toimialueella. Aluehallintoviraston alueella työttömyys on kasvanut 0,4 % (valtakunnallisesti 0,3 %) ja oli vuoden 2012 syyskuussa 7,7 %. Toimialueen sisällä työllisyydessä on suuria eroja, esimerkiksi Keski-Suomessa on edelleen valtakunnallisesti korkea työttömyysaste, kun taas Pohjanmaalla työttömyysaste on säilynyt koko maata matalammalla tasolla. Erityisesti nuorisotyöttömyyden taso on huolestuttava. Työllisten osuus on viraston alueella noussut Pohjanmaalla ja Keski-Pohjanmaalla, kun taas muissa maakunnissa työllisten määrä on laskeva, suurin lasku 3,7 % on Keski-Suomen maakunnassa, nousu taas Keski-Pohjanmaalla 3,2 %.. Toimialueella väestö on varsin korkeasti koulutettua, joskin joissakin maakunnissa koulutustaso on edelleen alle valtakunnan keskitason. Tietyissä ammattiryhmissä osaajista, esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollossa, on toimialueella jo pulaa.

Hyvinvointipalveluiden osalta palvelutarjonnan rakenne muuttuu ja yksityisten palveluiden määrä julkisten rinnalla kasvaa. Yksityisen palvelutuotannon osuus sosiaali- ja terveystalouden henkilöstöstä sosiaalialalla on Pohjanmaan maakunnissa hieman alle maan keskiarvon, Pirkanmaalla ja Keski-Suomessa osuus on valtakunnallisesti keskitasoa. Terveystalouden osalta yksityisen palvelutuotannon osuus on valtakunnallisestikin korkealla tasolla Pirkanmaalla. Yksityistämisen arvioidaan edelleen lisääntyvän ja sen myötä niin lupahallinnon kuin valvonnan osalta vireille tulevien asioiden määrän ennustetaan aluehallintovirastossa kasvavan. Toimialueen viidessä sairaanhoitopiirissä erikoissairanhoidon hoitoon pääsyssä on selkeitä puutteita, samoin terveyskeskuksien hoitoon pääsyssä. Henkilöstöresurssien riittämättömyyttä koskevien kanteluiden määrän ennustetaan lisääntyvän entisestään.

Tasa-arvoinen yhteiskunta

Tasa-arvoisen, hyvinvoivan ja turvallisen yhteiskunnan turvaamisen näkökulmasta on tärkeää arvioida ihmisvaikutukset rakenteiden uudistamistyössä. Kunta- ja palvelurakenneuudistus tulee merkittävästi vaikuttamaan toimialueen palvelujen rakenteeseen. Kuntauudistuksen keskiössä ovat sellaiset, eritoten sosiaali- ja terveydenhuoltoa sekä sivistystä koskevat palveluratkaisut, joilla turvataan hyvinvointipalvelujen tasavertainen saatavuus myös jatkossa.

Tavoite valvonnan ja lupahallinnon painopisteen siirtämisestä entistä enemmän informaatio-ohjaukseen ja ennaltaehkäisevään työhön on toimialueella lyhyellä tähtäyksellä haastava, sillä sekä kantelu- että lupakäsittelyt ovat jossain määrin ruuhkautuneet. Käsiteltävät asiat ovat myös monimutkaistuneet. Asiakaslähtöisen pitkälti sähköisen toimintakulttuurin, ennaltaehkäisevää ja informaatio-ohjaavaa työtä tukevan suunnitelmallisen yhteistyön ja aluehallintoviraston uudentyypin toimintakulttuurin vakiintumisen myötä pystytään paremmin vaikuttamaan niin lupien, kanteluiden kuin valitustenkin laatuun ja määrään sekä kokonaisprosessin toimivuuteen pidemmällä tähtäyksellä.

Kilpailun edistäminen on osa aluehallintoviraston perustehtävää hyvinvoinnin edistämiseksi. Terveen ja toimivan kilpailun edistämisen tukena toimii kansalaisille suunnattu informaatio-ohjaus ja viranhaltijoiden laaja perehdyttäminen tematiikkaan itseohjautuvan valvonnan tehostamiseksi. Palvelurakenteiden uudistamisen yhteydessä luotujen palvelutuottamismallien tulee täyttää lainsäädännön vaatimukset, mikä lisää myös aluehallintoviraston työtä. Aluehallintoviraston toteuttaman kuluttajapolitiikan tavoitteena on myös osaltaan markkinoiden tehokas toiminta sekä toisaalta korkeatasoisen kuluttajan suojan toteutuminen.

Julkisen hallinnon tehtävänä on luoda riittävät edellytykset kansalaisten peruspalvelujen tuottamiselle. Valtionhallinto korvaa sähköisellä asiointilla ja puhelinpalvelulla yhä enenevässä määrin henkilökoh-taiseen asiointiin ja fyysiseen asiakaspalvelupisteeseen sidotun asiointin tarvetta. Yhteispalvelu tarjoaa mahdollisuuden palvelujen säilymiselle lähellä asiakasta ja myös auttaa kansalaisia uudenlaisen asiointikäyttäytymisen omaksumisessa. Toimialueen maakunnissa yhteispalvelun kehittämisessä edetään Asiakaspalvelu2014-hankkeen etenemisen mukaisesti maakunnalliset suunnitelmat huomioiden. Toimialueella on myös käynnissä kaksi yhteispalvelun etäpilottia, joiden kokemukset hyödynnetään valtakunnallisesti. Sähköisen asiointin edellyttämä infrastruktuuri ei ole tasapuolisesti kaikkien asukaiden saatavilla, mikä osaltaan hidastaa sähköiseen asiointiin siirtymistä toimialueella.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman mukaisesti asiakas saa tasapuolista palvelua iästä, sukupuolesta, etnisestä taustasta tai muusta henkilökohtaisesta syystä riippumatta. Viraston helposti saavutettavissa olevista peruspalveluista tiedotetaan suomen ja ruotsin lisäksi myös muilla kielillä.

Tietosuojalainsäädäntö muodostaa tärkeän perustan kansalaislähtöiselle viranomaistyölle. Tietojen luottamuksellinen vaihto monialaisessa viranomaisyhteistyössä on tärkeää silloin, kun se on kansalaisen edun mukaista. Erityisesti sisäisen turvallisuuden edistämiseksi, yhdenvertaisen ja tasapuolisen palvelun turvaamisessa ja harmaan talouden ehkäisyssä korostuu tarve monialaisen viranomaisyhteistyön kehittämiseen entisestään toimialueella..

Suomen viranomaistoimintaa ja päätöksiä koskee julkisuusperiaate. Julkisuusperiaate on myös perustana Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston avoimelle viestintäpolitiikalle.

Turvallinen yhteiskunta

Aluehallintoviraston turvallisuustyön osa-alueista tärkein on syrjäytymisen ehkäisy sekä siihen usein läheisesti liittyvien ilmiöiden alkoholi- ja päihdehaittojen ja väkivallan ennaltaehkäisy sekä ongelmien ylisukupolvisuuden siirtymisen katkaisu, väestön ikärakenteen muutokseen liittyvät etäisyydet ja palvelurakenteiden murros, yleisen asenneilmaston koveneminen, monikulttuuristuvan yhteiskunnan

lieveilmiöt sekä polarisaatio. Uusia haasteita toimialueella ovat eriytyvä kehitys niin kaupunkiseutujen sisällä kuin alueellisestikin, pandemiat, sään ääri-ilmiöt ja väestön liikkuvuuden lisääntyminen. Väestön ikääntymisen ja vanhusten kotona asumisen myötä onnettomuuksien määrän ennustetaan kasvavan. Omatoiminen asuminen harvaan asutuilla alueilla on turvallisuuskulmasta haasteellista. Kansalaisten turvallisuudentunne kaikissa ikäryhmissä on heikentynyt toimialueen syrjäseuduilla.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto organisoii sisäisen turvallisuuden alueellisen koordinaation valtakunnallisten linjausten mukaisesti. Aluehallintoviraston kokonaisturvallisuuden yhteistoimintaryhmän johdolla on laadittu yhteiskunnan turvallisuusstrategian linjauksia ja kansallista sisäisen turvallisuuden ohjelmaa toteuttava Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston kokonaisturvallisuusstrategia, jota toteutetaan vuosina 2012-2015. Johtokeskustoiminnoin varmistetaan kulloisenkin tilanteen koordinoitu johto. Toiminta on verkostomaista, sähköisiä alustoja hyödyntävää ja nopeasti toimintaympäristön muutoksiin reagoivaa

Aluehallintovirastojen perustamisen yhteydessä 1.1.2010 poliisin toiminta organisoitiin valtakunnallisesti uudelleen perustamalla poliisihallitus ja sijoittamalla kolmeen aluehallintovirastoon muutamia poliisiviranhaltijoita hoitamaan tiettyjä aluehallintovirastoille annettuja tehtäviä. Järjestely on johtanut siihen, ettei poliisi ole edustettuina aluehallintovirastojen toimialueiden keskeisissä sisäisen turvallisuuden koordinoitu- ja kehittämistyössä esimerkiksi Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston noin 1,2 miljoonaa asukasta käsittävällä toimialueella.

Terveellisten ja turvallisten työolojen saavuttamisessa ja työurien pidentämisessä on työsuojeluvalvonnalla merkittävä rooli. Viraston toimialueella on yhteensä 51 600 valvontakohteita, mikä on 22 % koko Suomen valvontakohteista. Alle kymmenen työntekijän työpaikkojen osuus 85 % on hieman yli valtakunnallisen tason. Vastuualueelle tapahtuneiden työpaikkatapaturmien määrä on vähentynyt vuositasolla. Valvonnan kokemukset osoittavat kuitenkin, että edelleenkin noin kolmannes valvontakohteista ei ole saanut työtapaturmien torjuntaa hallintaan ja valvontaa tapaturmavaarallisilla aloilla on jatkettava.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston toimialueelle on alkutuotannolla edelleen vahva jalansija. Alkutuotannon rakennemuutoksen myötä tilakoot ovat kasvaneet ja myös vaatimukset elintarvikeketjun turvallisuuteen ja toimintaan liittyen ovat kasvaneet. Rakennemuutoksella on ollut vaikutuksia tilallisten ja eläinten hyvinvointiin sekä elintarviketurvallisuuteen. Myös monimutkaistuvat tuotanto- ja markkinointiketjut sekä kuluttajakäyttäytyminen sekä sianlihan tuotannon kannattavuuden heikkeneminen voi vaikuttaa kielteisesti elintarviketurvallisuuteen ja eläinten hyvinvointiin. Tehostetun valvonnan ohella keskeistä on elintarvikeketjun toimijoiden oma riskienhallinta, koko ketjun kattava jäljitettävyys ja kuluttajan kannalta riittävät elintarvikkeiden pakkausmerkinnät. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston tilavalvonta- ja lupafoorumi pyrkii yhteen sovittamaan valvonnan ja elinkeinon näkemyksiä ennaltaehkäisevässä tarkoituksessa.

Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueet käynnistyvät koko maassa viimeistään vuoden 2013 alusta. Tällöin Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköiden määrä vähenee nykyisestä 21:stä ehkä 16:een. Se merkitsee ohjattavien kunnallisten valvontayksiköiden koon kasvua ja osaamistason nousua. Tämä asettaa uusia haasteita aluehallintoviraston ympäristöterveydenhuollon yksikölle.

Vesilain uudistuksen myötä lupamäärien ennakoitua lisääntyvän merkittävästi. Luontoon ja luonnonvarojen hyväksikäyttöön tukeutuvien elinkeinojen määrä lisääntyy, erityisesti turvetuotantohankkeiden määrä alueella on suuri. Alkutuotantovaltaisella alueella on paljon eläinsuojien ympäristölupia vireillä jatkuvasti. Myös jätehuollon osalta hankkeita on paljon. Teollisuus päästödirektiivin täytäntöpano tulee lisäämään sen soveltamisalaan kuuluvien laitosten lupahakemuksia.

Toiminnan kehittäminen

Valtion tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelma suhteutettuna aluehallintovirastojen strategia-asiakirjan 2012–2015 tavoitteisiin asettavat haasteita viraston toiminnan kehittämiseksi. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston henkilöstöstä 1/3 saavuttaa (81 henkilöä) eläkeiän 2015 mennessä. Henkilöstön rakenteellisen uudistamisen lähtökohtana ovat aluehallintovirastojen nykyiset, mutta myös kauaskantoisemmat tavoitteet. Ennakoiva, toiminnallista kehittämistä tukeva henkilösuunnittelu ja siihen liittyen tarvittavien osaamisprofiilien kartoitus on aktiivista, jotta aluehallintoviraston asiantuntemus pystytään turvaamaan ja viraston houkuttelevuus työpaikkana säilyttämään. Tämän vuoksi johdon ohjausjärjestelmän henkilöstöosan ja sitä tukevan ennakoivan taloudellisen ohjausjärjestelmän kehittäminen on ajankohtaista.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa on siirretty arvojohtamisen aikakauteen. Lähivuosien teemat ovat osallistava toimintakulttuuri, tiedolla johtaminen ja työhyvinvointi. Viestintä tukee vahvasti teemojen toteutumista. Strategian ja arvojen jalkauttamisen myötä kaikilla vastuualueilla luodaan alusta muutokselle ja henkilöstö sitoutumiselle yhteisiin tavoitteisiin sisäisen yrittäjyyden hengessä.

Tietojohdaminen tukee viraston yhteisen tilannekuvan muodostamista, johdon päätöksentekoa, toiminnan ohjausta ja suunnittelua sekä mahdollistaa joustavan toimintaympäristön muutoksiin reagoivan toimintatavan. Hyvinvoinnin ja turvallisuuden tilan ohjaus- ja arviointijärjestelmä muodostaa tietojohdamisen perustan. Tietojohdaminen edellyttää aluehallintovirastolta uudenlaista osaamista.

Asiakkuuksien johtaminen ja kohdennetun substanssiin perustuvan sidosryhmäyhteistyön kehittäminen niin oman toimialueen sisällä, kansallisesti ja kansainvälisesti on keskeistä. Aluehallintoviraston palveluidean kirkastaminen ja asiakassegmentointiin perustuva palvelujen tarjonta, palveluprosessien ja palvelukanavien määrittely sekä positiivista mielikuvaa tukeva viestintä, vaatii aluehallintovirastojen yhteistä näkemystä ja tiivistä yhteistyötä.

Virastolla on vahvat yksiköt Vaasan päätoimipaikan lisäksi Tampereella ja Jyväskylässä. Sisäisesti käynnissä on määrätietoinen työ kolmen toimintakulttuurin eli entisen lääninhallituksen, työsuojelun ja ympäristöluvut vastuualueiden kulttuurien yhdistämiseksi toiminnallisesti yhdeksi virastoksi. Nykymuotoisen toiminnan kehittämisen kanssa on ylläpidettävä valmiutta vastata uusien rakenteellisten muutosten aiheuttamiin mahdollisiin haasteisiin. Vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden näkökulmasta aivan välttämätöntä on päällekkäisten toimintojen purkaminen.

Toiminnan kehittämisessä haetaan aktiivisesti sähköisiä ratkaisumalleja aina sähköisistä suunnittelun ja vuoropuhelun alustoista valvonnan ja tarkastustoiminnan kehittämiseen, monialaisen viranomaisyhteistyön tehostamiseen, kokous- ja neuvottelukäytäntöjen nykyaikaistamiseen, hallintorutiininen yksinkertaistamiseen sekä asiakkaiden interaktiiviseen kohtaamiseen. Toimitilahallinnon tuottavuuden kehittämiseksi suunnitelma on tehty ja toteutus käynnissä.

CAF-arviointi, viraston sidosryhmäkysely sekä säännöllisesti toteutettava VMBaro ovat arvokkaita tietolähteitä viraston työhyvinvoinnin, strategisen johtamisen ja toiminnan kehittämisen arvioinnille sekä toimenpiteiden uudelleen suuntaamiselle.

Yhteistyö

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto korostaa yhteistyön ja nk. strategisten kumppanuuksien merkitystä keskeisenä toiminnan muotona strategia-asiakirjassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston toiminnassa korostuu avoimuus ja ulospäin suuntautuneisuus. Virasto toimii sidosryhmätyössä alueensa erityispiirteet huomioiden ja aktiivisesti rationaalisia, työn uusia muotoja ja uuden teknologian mahdollisuudet hyödyntäviä toiminnallisia ratkaisuja hakien

ja niiden käyttöönottoa edistäen. Ennaltaehkäisevä ote tarkoittaa aktiivista informointia esimerkiksi lainsäädännön vaikutuksista lupakäytäntöihin, jolloin kansalaisten etukäteistietämystä pyritään parantamaan. Avoimuudella tarkoitetaan uusien yhteistyöverkoston ja uusien yhteistyömuotojen aktiivista hakemista tavoitteena toiminnan kehittäminen kansalaislähtöisestä näkökulmasta. Nämä toiminnalliset periaatteet ohjaavat viraston yhteistyötä niin sisäisten kuin ulkoisten sidosryhmien kanssa.

Virasto on toimialueensa ELY-neuvottelukuntien, ELY-keskusten maaseutuajastojen, etnisten neuvottelukuntien ja ennakointi- ja osaava työvoima -työryhmien jäsen. Yhteistyö ELY-keskusten kanssa niin strategiatyössä, valmiussuunnittelussa, sivistysasioissa ja peruspalvelujen arvioinnissa on osin jo vakiintunutta, mutta yhteistoiminta on myös tiivistymässä. Ympäristö- ja vesitalouslupien osalta yhteistyö ELY-keskusten valvojen kanssa on kiinteää. Ruotsinkielisen opetustoimen palveluyksikön yhteistyö työ kuuden ELY-keskuksen on tiivistä. Lisäksi niin tietohallinnon ja hallinnon saralla on eritasoisia yhteistyötä.

Maakuntien kanssa yhteistyö on tiivistä mm. maakuntasuunnittelussa, yhteispalvelussa, terveyden ja hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi, ennakkoinnissa sekä turvallisuus- ja valmiussuunnittelussa. Aluehallintovirasto on jäsenenä maakunnan yhteistyöryhmissä maakunnittaiten käytäntöjen mukaisesti. Aluehallintoviraston yhteistyö kuntien kanssa on hyvin tiivistä. Aluehallintovirastojen ydinprosessien toteuttamisen, ennaltaehkäisevän valvonnan ja informaatio-ohjauksen ja yhteistoiminnan näkökulmasta kontaktipinta on tärkeä.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto tekee yhteistyötä myös hallinnon rajat ylittävien teemoissa, joissa maakuntien ja ELY-keskusten lisäksi edustettuina myös muita sidosryhmiä. Aluehallintovirasto on itse perustanut toimialueelleen yhteistyöfoorumeita, esimerkiksi tilavalvonta- ja lupafoorumin ja Nuorten hyvä elämä -foorumien. Kokonaisturvallisuuden yhteistoimintaryhmä on perustettu helmikuussa 2012. Suunnitteilla on työhyvinvoinnin kokonaisuuteen ja terveyden edistämiseen laajemmin liittyvien verkostojen luominen. Hyvinvoinnin ja turvallisuuden ohjaus- ja arviointijärjestelmän kehittämisessä virastolla on aktiivinen rooli keskeisissä valtakunnallisissa kehittämistyöryhmissä. Yhteistä kaikilla aluehallintoviraston koordinoimille verkostoille on toimialuekattavuus, ennaltaehkäisevyys, alhaalta ohjautuvuus ja osallistavuus.

Vastuualueiden henkilöt ovat kysytyjä asiantuntijoita ja mukana lisäksi oman harkintansa mukaan erilaisissa muissa alueellisissa työryhmissä, omaan substanssinsa liittyen. Yhteistyö niin aluetasolla eri sidosryhmien kuin myös valtakunnallisesti ministeriöiden, keskusvirastojen ja erikoistumisyksikköjen kanssa on tiivistä.

Aluehallintoviraston yhteistyö niin Länsi-Suomen sotilasläänin kuin myös elinkeinoelämän kanssa on aktiivista.

Aluehallintovirastojen ja Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontaviraston (Valvira) yhteinen toimintaympäristö

Lainsäädännön mukaan Valviran tehtävänä on ohjata aluehallintovirastoja sen toimialaan kuuluvan lainsäädännön toimeenpanossa ja valvonnassa. Sosiaali- ja terveydenhuollon osalta on erikseen säädetty Valviran tehtäväksi ohjata ja valvoa aluehallintovirastojen toimintaa niiden toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollon ohjauksessa ja valvonnassa.

Valvontaohjelmat ovat keskeinen Valviran ja aluehallintovirastojen toiminnan yhdenmukaistamisen ja yhteisten linjausten sopimisen väline. Niitä valmistellaan kaikilla Valviran sisältöalueilla: alkoholihallinto, terveydenhuolto, sosiaalihuolto ja ympäristöterveydenhuolto (ml. tupakka-asiat). Ohjelmien tarkoituksena on luoda koko maahan valvonnalle ja ohjaukselle sekä lupakäytännöille yhtenäiset, valtakunnalliset toimintaperiaatteet ja puuttumiskriteerit. Toiminnan kannalta merkittävät yhteiset linjauk-

set valmistellaan Valviran ja peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastualueen johdosta koostuvassa koordinaatioryhmässä.

Valvontaohjelmien valmistelu, käyttöön saattaminen ja kehittäminen edellyttävät laajaa ja tiivistä yhteistyötä Valviran ja aluehallintovirastojen kanssa. Ohjelmien valmistelu, toteuttaminen ja päivitys ovat pitkäkestoisia prosesseja, jotka sisältävät tiedonkeruuta, valvontatoimenpiteitä, tilanteen seuranta ja ohjelman päivitystä. Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmat on listattu liitteessä 2.

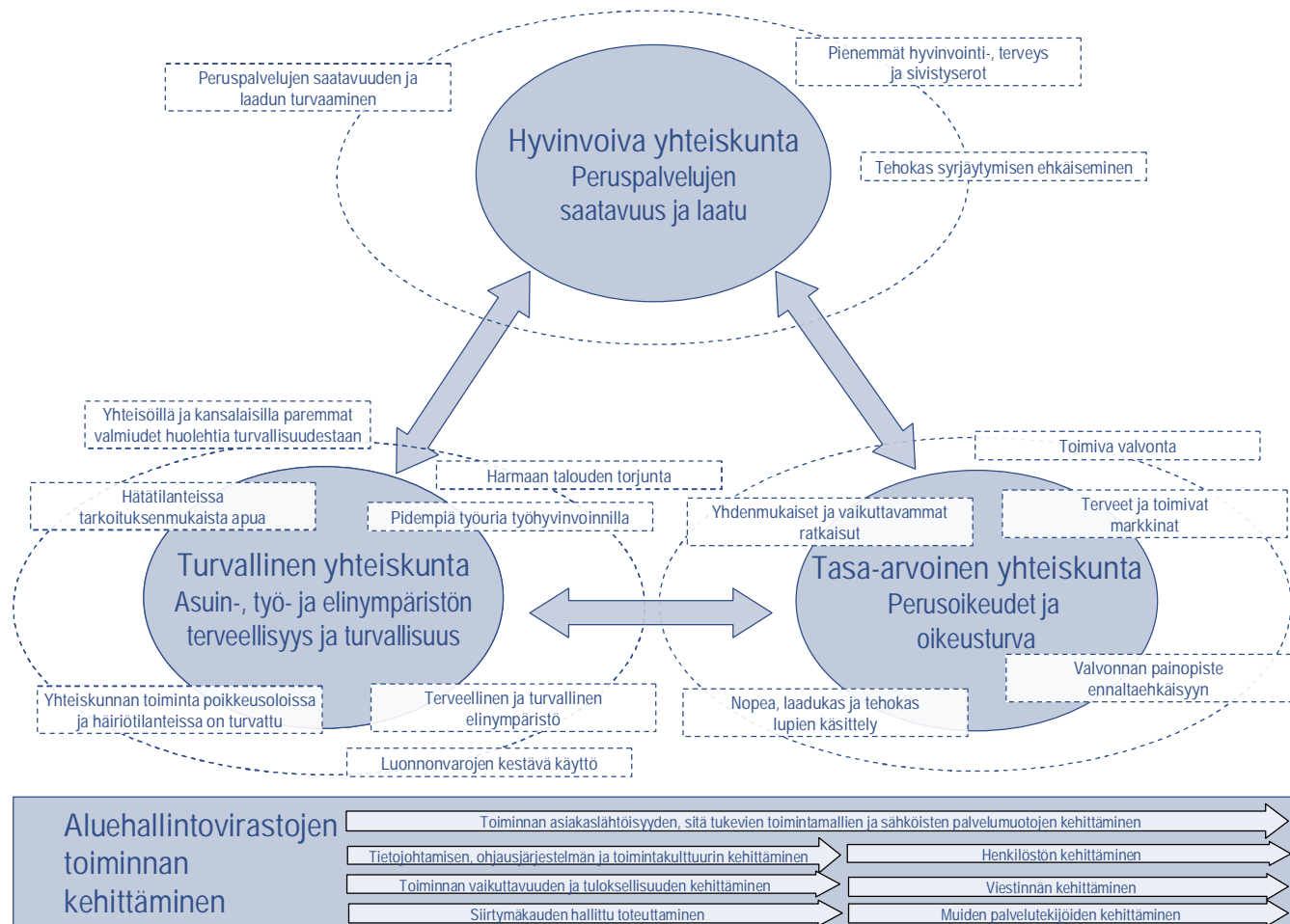
Ympäristöterveydenhuollon yhteisen valtakunnallisen valvontaohjelman toteuttamisessa aluehallintovirastoja ohjaavat Valviran lisäksi Elintarviketurvallisuusvirasto Evira ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes.

2 STRATEGISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET NIIDEN TOTEUTTAMISEKSI

Aluehallintovirastojen strategiset tavoitteet esitetään aluehallintovirastojen ydinprosessien mukaisesti luokiteltuna kolmeen ryhmään:

- Hyvinvoiva yhteiskunta – hyvinvointiprosessit: Peruspalvelujen saatavuus ja laatu
- Tasa-arvoinen yhteiskunta – oikeusturvaprosessit: Perusoikeus- ja oikeusturva
- Turvallinen yhteiskunta – turvallisuusprosessit: Asuin-, työ- ja elinympäristön terveellisyys ja turvallisuus.

ALUEHALLINTOVIRASTOJEN STRATEGISET TAVOITTEET

Tavoitteet asetetaan hallituskauden ajaksi vuosille 2012 – 2015. Tavoitteita voidaan tarvittaessa tarkistaa ja painopisteitä muuttaa vuosittaisten tulosneuvottelujen yhteydessä.

2.1 Hyvinvoiva yhteiskunta – Peruspalvelujen saatavuus ja laatu

Peruspalvelujen saatavuuden ja laadun turvaaminen

1. Aluehallintovirasto seuraa ja arvioi peruspalveluiden saatavuuden alueellista ja yhdenvertaista toteutumista.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Peruspalvelujen arvioinnin valtakunnallinen raportti on valmistunut 28.2.2014 mennessä.</i> - <i>Aluehallintovirasto on tehnyt alueelliset vuotta 2013 koskevat peruspalvelujen arvioinnit huhtikuun loppuun 2014 mennessä.</i> - <i>Aluehallintovirasto on arvioinut vuotta 2013 koskien vanhenevan väestön palvelut</i> - <i>Aluehallintovirasto on hyödyntänyt mahdollisimman laajalti jo valmiiksi kootua ja kerättyä tietoa peruspalvelujen arviointiprosessissa.</i> - <i>Aluehallintovirasto on laatinut peruspalvelujen alueellisen arviointiraportin sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevan osion Terveiden- ja hyvinvoinnin laitoksen kokoaman aineiston ja THL:n tekemän valtakunnallisen yhteenvedon pohjalta.</i> - <i>Aluehallintovirasto on tuottanut syventävää alueellista tietoa päätöksenteon pohjaksi opetus- ja kulttuuriministeriön arviointisuunnitelman mukaisista arviointikohteista ja toteuttanut arviointisuunnitelmaan sisältyvät arvioinnit.</i> - <i>Aluehallintovirasto on koordinoinut ja huolehtinut siitä, että asianomaiset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ovat valmistelleet kirjasto-, liikunta-, kulttuuri- ja nuorisotoimen sekä liikenteen palveluja koskevan osuuden peruspalvelujen arviointiin.</i> - <i>Aluehallintovirasto on hyödyntänyt peruspalvelujen arviointiprosessia alueellisen sisäisen turvallisuuden arvioinnissa.</i> 	<p><i>Ajoitus</i></p> <p>2014</p> <p>2014</p> <p>2014</p> <p>2012 -2015</p> <p>2014</p> <p>2012 -2015</p> <p>2014</p> <p>2012-2015</p>
2. Aluehallintovirasto valvoo pelastustoimen palvelujen saatavuutta ja tasoa toimialueellaan sekä raportoi niistä sisäasiainministeriölle. Vuodelta 2012 tehtävässä arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota uuden pelastuslain mukaisiin valvontasuunnitelmiin ja ohjaus-, valistus- ja neuvontatyön kohdistumiseen riskikohteisiin.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Aluehallintovirasto on valvonut pelastustoimen palvelujen saatavuutta ja tasoa aluehallintovirastojen yhteisen valvontastrategian mukaisesti.</i> - <i>Aluehallintovirasto on valvonut sitä, että alueen pelastustoimen palvelutasopäätökset toteutuvat ja että alueen pelastustoimen palvelutaso vastaa paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia.</i> 	<p>2012-2015</p> <p>2012-2015</p>
3. Aluehallintovirasto valvoo ympäristöterveydenhuollon palvelujen saatavuutta alueellaan ja ohjaa kuntia varmistamaan riittävät palvelut.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Aluehallintovirasto on ohjannut kuntien suunnitelmien laatimista ja arvioinut niiden toteutumista eläinlääkintähuollon osalta Eviran kanssa tehdyn toiminnallisen tulos-sopimuksen mukaisesti.</i> 	<p>2012-2015</p>

Pienemmät hyvinvointi-, terveys- ja sivistyserot

1. Aluehallintovirasto ohjaa kuntia edistämään asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia lainsäädännön mukaisesti.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <i>Aluehallintovirasto</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - on valvonut, että terveydenhuoltolain toimeenpano toteutuu valtakunnallisten linjauksen mukaisesti. - on kiinnittänyt erityistä huomiota väestöryhmien välisten hyvinvointi- ja terveyserojen vähentämiseen. - on seurannut ja tukenut ennakoivalvonnan keinoin terveydenhuoltolain säädösten edellyttämää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumista kunnissa, yhteistoiminta-alueilla ja sairaanhoitopiireissä. - on valvonut, että terveydenhuollon toimintayksiköiden suunnitelmat laadunhallinnasta ja potilasturvallisuudesta on laadittu sekä täytäntöönpanon vastuuhenkilöt ja toimijat on nimetty - on valvonut, että asiakaskeskeisyys toteutuu sosiaali- ja terveyspalveluissa. <p><i>Alueiden kunnat ovat laatineet yhdessä järjestämissuunnitelmat, jotka sisältävät suunnitelman hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutuksesta.</i></p>	2012-2015
2. Aluehallintovirasto toimii asiantuntijana kuntauudistuksen valmistelussa.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirastojen vahva paikallistuntemus niin alueesta yleensä kuin toimialueensa kuntien kehityksestä, niiden sosiaali- ja terveystoimen ja sivistystoimen toimivuudesta sekä peruspalvelujen saatavuuden kokonaistilasta on kuntauudistuksen vaikutusten arvioinnissa hyödynnetty. 	2012-2015
3. Aluehallintovirasto vaikuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisen ohjelman Kaste II toimeenpanoon osallistumalla ohjelman alueellisiin johtoryhmiin	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirasto on osallistunut KASTE II -ohjelman alueellisiin johtoryhmiin. - Aluehallintovirasto on tiedottanut ja opastanut kuntia hakemaan Kaste-ohjelmasta rahoitusta sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanoon (sisäisen turvallisuuden ohjelma, toimenpiteet 35 ja 56) 	2012-2015
4. Ikäihmisten palvelut ovat tarkoituksenmukaiset ja laadukkaat.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <i>Aluehallintovirasto</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - on osallistunut kotiin annettavien palveluiden ja hoidon valtakunnallisen valvontaohjelman toimeenpanoon ja päivitykseen yhteistyössä Valviran kanssa. - on varmistanut uuden lainsäädännön toimeenpanon alueellaan (uudistuva sosiaalihuoltolaki ja laki iäkkään henkilön sosiaali- ja terveyspalvelujen saannin turvaamisesta). - on ohjannut ja valvonut yksityisiä ja julkisia ikäihmisten palveluja valvontasuunnitelman mukaisesti¹. - Tavoitteen toteutumista arvioidaan valmisteilla olevien valvontaohjelmien kriteerien pohjalta. <p><i>Aluehallintovirasto on ohjannut liittämään ikäihmisten hyvinvointia lisääviin kotikäynteihin turvallisuusseikkojen arvioinnin (sisäisen turvallisuuden ohjelma, toimenp. 34).</i></p>	2012-2015

¹ Vanhusten ympärivuorokautisten palveluiden valvontasuunnitelman toimeenpano-ohjelma vuodelle 2010/päivitys 2012.

5. Aluehallintovirasto edistää opetustoimen henkilöstön ammatillista osaamista sekä valtakunnallisten koulutuspoliittisten tavoitteiden toteutumista alueen tarpeet huomioon ottaen lyhytkestoisilla koulutus- ja informaatiotilaisuuksilla, joiden suunnittelu ja toteutus perustuu hallitusohjelmaan, Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmaan sekä opetus- ja kulttuuriministeriön vuotuisen talousarviota tarkentavaan suunnitelmaan.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Aluehallintovirasto on raportoinut opetushenkilöstön täydennyskoulutuksen informaatio-ohjauksesta ja toiminnan toteutumisesta opetus- ja kulttuuriministeriölle ministeriön talousarviota tarkentavan suunnitelman mukaisesti.</i> <p><i>Mittarit:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Suomen- ja ruotsinkielisten koulutustilaisuuksien, koulutukseen osallistujien ja koulutettavapäivien määrät</i> 	2012-2015
6. Aluehallintovirasto toimii valtioapuviranomaisena Osaava-ohjelman toimeenpanossa. Aluehallintovirasto tiedottaa ohjelmasta, edistää ohjelman tavoitteiden mukaisten verkostojen syntymistä ja yhteistyötä, seuraa ja arvioi rahoitettujen verkostohankkeiden edistymistä sekä edistää hyvien käytänteiden leviämistä alueellisesti sekä kansallisessa yhteistyössä.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Aluehallintovirasto on raportoinut Osaava-ohjelman toimeenpanosta opetus- ja kulttuuriministeriölle sekä sidosryhmille kansallisessa yhteistyössä sovitulla tavalla.</i> <p><i>Mittarit:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Suomen- ja ruotsinkielisten koulutustilaisuuksien määrät</i> - <i>Suomen- ja ruotsinkieliseen koulutukseen osallistujien ja koulutettavapäivien määrät</i> 	2012-2015
7. Aluehallintovirasto tiedottaa koulutuksen kansainvälistymispalveluista ja luo koulutusta koskevia yhteistyömahdollisuuksia.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Aluehallintovirasto on tiedottanut kansainvälistymispalveluista Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen (CIMO) kanssa solmittujen sopimusten mukaisesti.</i> - <i>Aluehallintovirasto on luonut alueen toimijoille lähialueyhteistyömahdollisuuksia tarkoitukseen osoitetun opetus- ja kulttuuriministeriön erillismäärärahopäätöksen mukaisesti.</i> 	2012-2015

Tehokas syrjäytymisen ehkäiseminen

1. Lasten, nuorten ja perheiden ehkäisevät sosiaali- ja terveyspalvelut vastaavat kohdeväestön tarpeita.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <p><i>Aluehallintovirasto on osallistunut yhteistyössä Valviran kanssa</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>lastensuojelun ympärivuorokautisen hoidon ja kasvatuksen sekä lastensuojelun käsittelyprosessin valtakunnallisen valvontaohjelman valmisteluun, toimeenpanoon ja päivitykseen.</i> - <i>kotiin annettavien palveluiden ja hoidon valtakunnallisen valvontaohjelman toimeenpanoon ja päivitykseen.</i> - <i>neuvolatoimintaa, koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoa sekä lasten ja nuorten ehkäisevää suun terveydenhuoltoa koskevan valvontaohjelman toimeenpanoon.</i> <p><i>Aluehallintovirasto on järjestänyt viranomaisille koulutusta perhe- ja lastensurmien ennalta ehkäisyn tehostamiseksi sisäisen turvallisuuden ministeriryhmän 12.9.2012 tekemän päätöksen toimeenpanemiseksi (toimenpide 10)</i></p>	<p>2012-2015</p> <p>2012-2015</p>

<p><i>Mittarit:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Lasten, nuorten ja perheiden ehkäisevien terveystalveluiden alueelliset erot ovat kaventuneet.</i> 	
<p>2. Aluehallintovirasto ehkäisee alkoholihaittoja alkoholiohjelman ja alkoholihallinnon valtakunnallisen valvontaohjelman 2013 - 2014 mukaisesti.</p>	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <i>Aluehallintovirasto</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>on jatkanut alkoholiohjelman alueellista koordinaatiota tavoitteenaan mallin vakiinnuttaminen osana terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.</i> - <i>on toteuttanut alkoholiohjelman toimeenpanoa poikkihallinnollisena yhteistyönä</i> - <i>on osallistunut alkoholihallinnon valtakunnallisen valvontaohjelman 2013 - 2014 toimeenpanoon yhteistyössä Valviran kanssa painopisteenä päihtyneille anniskelun valvonnan ja sanktioinnin tehostaminen sekä paikallisen vaikuttamisen lisääminen alkoholilupahallintoon.</i> - <i>on edistänyt ja seurannut PAKKA- (paikallinen alkoholipolitiikka) hankkeen käyttöönottamista (sisäisen turvallisuuden ohjelma, toimenpide 55).</i> 	<p>2013-2015</p>
<p>3. Aluehallintovirasto ehkäisee lähisuhde- ja perheväkivaltaa.</p>	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <i>Aluehallintovirasto</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>on osallistunut lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisemisen valvontaohjelman valmisteluun.</i> - <i>seuraa lähisuhteissa ja perheissä tapahtuvan väkivallan ehkäisyn suositusten toimeenpanoa osana sisäisen turvallisuuden ohjelmaa.</i> - <i>edistänyt ja seurannut lähisuhde- ja perheväkivallan riskiä lähisuhteissa arvioivan MARAK- (moniammatillinen riskinarviointikokous) toimintamallin käyttöönottamista (sisäisen turvallisuuden ohjelma, toimenpide 39).</i> 	<p>2013</p> <p>2012-2015</p>
<p>4. Aluehallintovirasto huolehtii asianmukaisen rikos- ja riita-asioiden sovittelutoiminnan yhdenmukaisesta saatavuudesta.</p>	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <i>Aluehallintovirasto</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>on järjestänyt sovittelutoiminnan niin, että sovittelupalvelua on saatavissa asianmukaisesti ja yhdenmukaisena alueen ja maan kaikissa osissa.</i> - <i>on kehittänyt sovittelutoimintaa STM:n, THL:n, OM:n, SM:n (poliisi) ja aluehallintovirastojen yhteistyönä.</i> - <i>on edistänyt sovittelun käyttöä hallitusohjelman mukaisesti erilaisissa rikos- ja riita-asioissa oikeudenkäyntimenettelyn nopeuttamiseksi.</i> - <i>Sovittelun keskitetty koulutusvastuu on yhdellä vuosittain vaihtuvalla aluehallintovirastolla. Aluehallintovirastot ovat vuorollaan hoitaneet keskitetysti sovittelun koulutuksen.</i> - <i>on välittänyt tietoa sisäisen turvallisuuden ohjelman toimenpiteen 27 mukaisesti erilaisista auttamistahoista ja palveluista, jos niitä sovittelun aikana tai sovitteluun halukkuutta tiedusteltaessa on noussut esille.</i> 	<p>2012-2015</p>
<p>5. Mielenterveys- ja päihdetyö ovat tärkeä osa paikallista hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä ja syrjäytymisen ehkäisyä.</p>	

<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <i>Aluehallintovirasto</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>on tarjonnut alueellista informaatio-ohjausta sekä tukea sosiaali- ja terveydenhuollon ehkäisevän työn hyvien käytäntöjen tunnetuksi tekemisessä.</i> - <i>ennaltaehkäisee syrjäytymistä muun muassa seuraamalla peruspalvelujen saata- vuutta sekä täydennyskoulutuksen ja informaatio-ohjauksen kautta.</i> - <i>osallistuu yhteistyössä Valviran johdolla tapahtuvaan mielenterveys- ja päihdehuollon ympärivuorokautisia asumispalveluja sekä päihdehuollon laitoshoidon koskevan valtakunnallisen valvontaohjelman toimeenpanoon osana normaalia ohjaus- ja valvontatyötä.</i> 	2012-2015
---	-----------

6. Aluehallintovirasto ohjaa kuntia, jotta toimeentulotuki tulee myönnettyä asianmukaisesti.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <i>Aluehallintovirasto</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>on osallistunut toimeentulotukea koskevien valtakunnallisten valvontaohjelmien valmisteluun ja toimeenpanoon yhteistyössä Valviran kanssa (ml. asian mukaisuus sekä määräajat).</i> <p><i>Mittari: Toimeentulotuen myöntämiselle asetettujen määräaikojen noudattaminen</i></p>	2012-2015

2.2 Tasa-arvoinen yhteiskunta – Perusoikeudet ja oikeusturva

Valvonnan painopiste ennaltaehkäisyyn

1. Aluehallintovirasto käsittelee valitukset, oikaisupyynnöt, kantelut ja lausuntopyynnöt sekä arvioi niiden pohjalta oikeusturvan tilaa ja toteutumista kansalaisten yhdenvertaisuuden sekä oikeusturvan näkökulmasta. Aluehallintovirasto antaa näihin tehtäviin liittyvää koulutusta, ohjausta ja neuvontaa.	
<p><i>Mittarit (palvelukyky ja laatu):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kanteluiden keskimääräinen käsittelyaika</i> - <i>Ratkaistut kantelut / saapuneet kantelut</i> - <i>Valitusten ja lausuntojen keskimääräinen käsittelyaika</i> - <i>Ratkaistut valitukset / saapuneet valitukset</i> - <i>Ratkaistut lausunnot / saapuneet lausunnot</i> - <i>Oppilasarvioinnin oikaisupyynnöiden keskimääräinen käsittelyaika</i> - <i>Ratkaistut oppilasarvioinnin oikaisupyynnöt / saapuneet oikaisupyynnöt</i> <p><i>Mittarit (suoritteet ja julkishyödykkeet):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Ratkaistut valvontapäätökset</i> - <i>Suomen- ja ruotsinkieliset sivistystoimen oikeusturvatehtäviin liittyvät koulutustilaisuuudet</i> <p><i>Mittarit (toiminnallinen tehokkuus):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Suoritteet / htv</i> - <i>Kustannukset euroa / suorite</i> 	2012-2015
2. Aluehallintovirasto tehostaa ja nopeuttaa kanteluiden käsittelyä.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kanteluprosessin tehostamisen myötä voimavaroja on siirretty ennaltaehkäisevään toimintaan.</i> - <i>Aluehallintovirasto on varautunut kanteluasioiden käsittelyyn liittyvien lainsäädäntömuutosten täytäntöönpanoon vuonna 2013 ja toteuttanut muutokset kantelumenetelyissä tehokkaasti lakimuutosten voimaantulua</i> <p><i>Mittarit (palvelukyky ja laatu):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kanteluiden keskimääräiset käsittelyajat</i> - <i>Ratkaistujen valvontapäätösten käsittelyajat</i> <p><i>Mittarit (toiminnallinen tehokkuus):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kanteluiden määrä / htv</i> - <i>Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontapäätösten määrä / htv</i> - <i>Kustannukset euroa / kantelu</i> 	2013-2015 2013
Tavoite koskee kaikkia aluehallintovirastoja ja toiminnan kehittämissyksikköä	
3. Aluehallintoviraston valvonnan painopiste siirtyy ennaltaehkäisevään valvontaan. Aluehallintovirasto kiinnittää erityistä huomiota ennaltaehkäisevään toimintaan ja hoidon ja hoivan saatavuuteen sekä siihen, miten ennaltaehkäisevästä toiminnasta ja hoidon ja hoivan saatavuudesta tiedotetaan väestölle. Aluehallintovirasto lisää ennalta ehkäisevän työn osaamista.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <p><i>Aluehallintovirasto</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>on valvonut kuntien opiskelu- tai työterveyshuollon ulkopuolelle jääville suunnattavan terveysneuvonnan ja terveystarkastuksien toteutumista selvittämällä, mitä toi-</i> 	2012-2015

<p><i>menpiteitä kunnat ovat tehneet (mm. kohderyhmien tarkempi kuvaaminen, järjestetyt terveystarkastukset)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>on valmistellut ja toimeenpannut yhdessä Valviran kanssa valtakunnallisen hoitoon pääsyn valvontaohjelman (Kiireetön hoito). (kiireettömään hoitoon pääsee terveydenhuollon ammattihenkilön vastaanotolle tarpeen mukaan 3 päivässä.)</i> - <i>on valvonut, että sosiaalihuoltolaissa säädetty välitön sosiaalipalvelujen tarpeen arviointi toteutuu kiireellisissä tapauksissa kaikissa kunnissa (sosiaalipäivystys) ja muissa kuin kiireellisissä tapauksissa arviointi toteutuu 7 arkipäivän kuluessa.</i> 	
--	--

<p>4. Aluehallintovirasto ohjeistaa kuntia ja yksityisiä koulutuksen ylläpitäjiä ilmoittamaan mahdollisesta perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opettajien lomautuksesta tai muista vastaavista järjestelyistä 60 päivää ennen niiden toteuttamista.</p>	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Aluehallintovirasto on antanut ennen opettajien lomautusten toteuttamista perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjille informaatio-ohjausta oppilaiden ja opiskelijoiden oikeuksista ja opetuksenjärjestäjän lomautuksen aikaisista velvollisuuksista. Aluehallintovirasto raportoi pyydettyessä tiedossaan olevista lomautuksista opetus- ja kulttuuriministeriölle.</i> <p><i>Mittarit:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Käsiteltyjen perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opettajien lomautuksiin liittyvien lomautusten aikaisen opetuksen järjestämistä koskevien ilmoitusten määrä.</i> 	<p>2012-2015</p>

Yhdenmukaiset ja vaikuttavammat ratkaisut

<p>1. Aluehallintovirasto noudattaa päätöksenteossa yhdenmukaisia menettelytapoja ja yhtenäisiä perusteita.</p>	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Aluehallintovirasto on osallistunut aktiivisesti uusien yhdenmukaisten menettelytapojen, päätöksenteon yhtenäisten perusteiden ja toimintamallien kehittämiseen sekä niiden käyttöönottoon.</i> - <i>Kehittämishankkeiden /-projektien yhteydessä on luotu päätöksenteolle yhtenäisiä perusteita ja seurantaan uusia menettelytapoja.</i> - <i>Aluehallintovirasto tekee yhteistyötä oikeusturvatehtävissä muiden aluehallintovirastojen kanssa, jotta viraston tekemien päätösten ja päätöksenteossa noudatettavien menettelytapojen yhtenäisyys varmistetaan.</i> <p><i>Mittarit:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kanteluasioiden työtilan käyttö ja käytettävyys</i> - <i>Lupien ja kanteluiden keskimääräiset käsittelyaikaerot aluehallintovirastojen välillä</i> - <i>Ympäristölupavastuualueen mittarina yhtenäisyys AVI:n välillä eri ratkaisukoonpanojen osuuksissa päätetyissä asioissa.</i> 	<p>2012-2015</p>

<p>2. Aluehallintovirastot parantavat ratkaisujensa vaikuttavuutta.</p>	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Aluehallintovirasto on ottanut käyttöön uudet toiminnan vaikuttavuuden seurantamenetelmät (arviointi 2013 ja 2015). Mittaria tarkennetaan valvontaprojektin ja mahdollisesti sen jälkeen asetettavan valvontahankkeen tekemien ja niiden pohjalta hyväksytyjen ehdotusten perusteella</i> - <i>Aluehallintovirasto on turvannut toiminnanharjoittajien ja palveluntuottajien yhdenmukaisen kohtelun sekä haitankärsijöiden ja muiden asianosaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet</i> 	<p>2013-2015</p>

3. Aluehallintovirastot vaikuttavat ympäristönsuojelun valtakunnallisessa yhteistyössä ympäristölupien yhtenäisyyden edistämiseen.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintoviraston ympäristölupavastuualue on osallistunut AVIen, ELYjen ja YM:n yhteisissä toimialaryhmissä ja yhteistyössä teollisuuden kanssa BAT-ryhmissä teollisuuspäästädirektiivin mukaisten toimialakohtaisten lupaehtoja sitovien BAT-määrittelyiden (ns. BREF-asiakirjat) valmisteluun. - Toimialaryhmät ovat valmistelleet linjauksia ja laatineet mallilupapäätöksiä lupakäsittelyn sähköiseen tietojärjestelmään sekä seuranneet oman toimialansa lupien yhdenmukaisuutta. - seurantamittari: BREF-asiakirjojen valmisteluun osallistuminen 	2012-2015
4. Aluehallintovirasto varmistaa palvelutason säilyttämisen seuraavissa uudistuksissa erityisesti siirtymävaiheessa ja luo samalla pohjaa yhtenäisille menettelyille ja lain soveltamiskäytännöille:	
<ul style="list-style-type: none"> • vuoden 2012 alusta voimaan tuleva vesilaki • vuonna 2013 teollisuuspäästädirektiivin voimaantulon takia muuttuva ympäristönsuojelulaki 	
<p><i>Mittarit:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisten asioiden määrät ja käsittelyajat 	2012-2015

Nopea, laadukas ja tehokas lupien käsittely

1. Aluehallintovirasto käsittelee luvat nopeasti, laadukkaasti ja tehokkaasti. Lupien käsittelyprosesseja yhdenmukaistetaan ja tehostetaan laatutyössä/prosessityössä. Lupien käsittelyajat lyhenevät. Kansalaisten yhdenvertaisuuden parantamiseksi alueellisissa lupakäytännöissä ja valvontatoiminnassa Valviran koordinoivaa ja ohjaavaa roolia suhteessa aluehallintovirastoihin vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävissä.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintoviraston lupahallinnossa on noudatettu hyvän hallinnon periaatteita tulostavoitteeksi asetettujen käsittelyaikojen puitteissa. - Aluehallintovirastojen lupamenettelyt on vertailtu (valvontaprojekti), - Aluehallintovirastot ovat toteuttaneet sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmia yhdenmukaisesti. - Aluehallintoviraston ja VALVIRAn yhteinen sosiaali- ja terveydenhuollon valvonta- ja lupajärjestelmä (Valveri) on rakennettu ohjauksen ja valvonnan sekä lupahallinnon tueksi. <p><i>Mittarit (palvelukyky ja laatu):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Lupien keskimääräiset käsittelyajat <p><i>Mittarit (toiminnallinen tehokkuus):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ratkaisut / htv - Kustannukset euroa / ratkaisu - Yhteisten menettelyohjeiden noudattamisaste 	2012- 2015
Tavoite koskee kaikkia aluehallintovirastoja. Valvontaprojektin osalta ESAVI:n toiminnan kehittämisyksikkö.	

Toimiva valvonta

1. Aluehallintovirastot parantavat valvonnan toimivuutta ja vaikuttavuutta.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <p><i>Aluehallintovirasto</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - on valmistellut ja toimeenpannut valtakunnallisia valvontaohjelmia sekä toteuttanut suunnitelmien mukaista ja oma-aloitteista valvontaa sovittujen periaatteiden 	2012-2015

<p><i>mukaisesti. Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmat sisältävät ohjeita oma-valvonnan toteuttamiseksi.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>on seurannut ja valvonut työterveyshuollon palveluiden saatavuutta. Työsuojelun vastuualue ja Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualue ovat toimineet tarvittaessa yhteistyössä, mikäli työterveyshuollon palvelujen saatavuudessa esiintyy alueellisia ongelmia².</i> - <i>on osallistunut Valviran johdolla vammaisten henkilöiden ympärivuorokautisia asumispalveluja koskevan valvontaohjelman toimeenpanoon ja päivitykseen.</i> <p><i>Aluehallintovirasto on valvonut seuraavia kuntien toimia:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Vammaisen henkilön palvelutarve on selvitetty määräajassa. Yksilölliset palvelusuunnitelmat laaditaan viivytyksettä ja yhdessä asiakkaan kanssa. Palvelusuunnitelmat ovat kuntien vammaispalveluiden suunnittelun pohjana.</i> - <i>Vaikeavammaiset henkilöt ovat saaneet henkilökohtaista apua päivittäisiin toimiin, työhön ja opiskeluun henkilön välttämättömän tarpeen mukaan sekä harrastuksiin osallistumiseen ja sosiaalisen vuorovaikutukseen vähintään 30 tuntia kuukaudessa.</i> 	2012-2014
--	-----------

2. Aluehallintovirasto valvoo ja ohjaa kuntia niiden valvoessa tupakkalain toteutumista.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <p><i>Aluehallintovirasto</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>on osallistunut Valviran johdolla tupakkalain valvontaohjelman toimeenpanoon ja tarvittaessa sen päivitykseen.</i> 	2012-2015

Terveet ja toimivat markkinat

1. Aluehallintovirasto toteuttaa kilpailupolitiikkaa tavoitteena markkinoiden tehokas toiminta. Aluehallintovirasto edistää toimenpiteillään kilpailupolitiikan vaikuttavuutta alueellaan.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Aluehallintovirasto on palvellut toimialueensa kansalaisia ja elinkeinoharjoittajia taloudellista kilpailua ja kilpailunrajoituksia koskevissa asioissa ja edistänyt kilpailulainsäädännön tuntemusta</i> - <i>Aluehallintovirasto on vaikuttanut yhdessä Kilpailuviraston kanssa julkisen ja yksityisen elinkeinotoiminnan järjestämiseen kilpailuneutraliteetin varmistamiseksi</i> - <i>Aluehallintovirasto on parantanut markkinoiden toimivuutta tehokkaalla puuttumisella kartelli-vihjeisiin sekä kilpailijoiden poissuljentaan markkinoilta</i> - <i>Aluehallintovirasto on edistänyt tervettä ja toimivaa taloudellista kilpailua sekä kuluttajien luottamusta markkinoiden toimintaan</i> - <i>Aluehallintovirasto on keskittynyt toiminnassa olennaisiin kilpailunrajoituksiin sekä rakenteellisiin kilpailunesteisiin ja rajoituksiin.</i> 	2012-2015

2. Aluehallintovirasto toteuttaa kuluttajapolitiikkaa tavoitteena, että kuluttajan asema on turvallinen, ja että kuluttajat sekä yrittäjät luottavat markkinoiden toimivuuteen. Aluehallintovirasto edistää toimenpiteillään kuluttajapolitiikan vaikuttavuutta alueellaan.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Aluehallintovirasto on toteuttanut kuluttajaoikeudellisia valvontakampanjoita yhteistyössä Kuluttajaviraston kanssa.</i> - <i>Aluehallintovirasto on toteuttanut valmismatkaliikkeiden valvontakampanjoita avustuen valmismatkanostajien taloudellisen turvallisuuden varmistamiseksi Kuluttajavirastoa valmismatkaliikelaisissa mainitun rekisteröitymis- ja vakuudenasettamisvelvollisuuden valvonnassa.</i> 	2012-2015

² Terveyskeskuksesta ei ole saatavissa alueen yrityksille ja omaa työtään tekeville työterveyshuolto-palveluja.

<ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirasto on tehnyt kuluttajapoliittisia vertailuja ja selvityksiä yhteistyössä Kuluttajaviraston ja /tai Kuluttajatutkimuskeskuksen kanssa. - Aluehallintovirasto on valvonut oma-aloitteisesti hyödykkeiden hintojen ilmoittamista markkinoinnissa sen varmistamiseksi, että kuluttajilla on ollut käytössään oikea informaatio ostopäätöksiä tekemisessä. - Aluehallintovirasto on valvonut aktiivisesti ja oma-aloitteisesti kiinteistöjen- ja vuokrahuoneistojen välitystoimintaa varmistaen kuluttajien taloudellisen ja oikeudellisen turvallisuuden sekä markkinoiden toimivuuden. - Aluehallintovirasto on valvonut teknisen vaatimustenmukaisuuden varmistamiseksi mittauslaitteiden varmentamisesta annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. 	
--	--

<p>3. Aluehallintovirasto ylläpitää valtakunnallista luotonantajarekisteriä sekä valvoo luotonantajia tehokkaasti varmistaen kuluttajien taloudellisen ja oikeudellisen turvallisuuden. (ESAVI)</p>	
<p>Mittarit (suoritteet ja julkishyödykkeet):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valvontatoimenpiteiden määrä <p>Mittarit (toiminnallinen tehokkuus):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valvontatoimenpiteet / htv - Kustannukset euroa / valvontatoimenpide 	<p>2012-2015</p>

2.3 Turvallinen yhteiskunta – Asuin-, työ- ja elinympäristön terveellisyys ja turvallisuus

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

1. Aluehallintovirasto valvoo ja arvioi kuntien ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmia.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <i>Aluehallintovirasto on</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - valvonut, että kuntien valvontasuunnitelmat on tehty ja on arvioinut kaikkien toimialueensa kuntien valvontasuunnitelmat vähintään kerran valvontaohjelmakaudella painottuen kauden alkupuolelle sekä toteutumat kerran vuodessa - on raportoinut ja laatinut yhteenvetoraportin alueensa kuntien valvontasuunnitelmien toteutumisen arvioinneista Valviralle, Eviralle ja Tukesille valvontaohjelman mukaisesti vuosittain. - jatkanut kuntien valvontasuunnitelmien suunnittelua ja kehittämistä yhteistyössä Valviran, Eviran ja Tukesin kanssa. 	2012-2015
2. Aluehallintovirasto osallistuu terveydensuojeluun.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <i>Aluehallintovirasto on osallistunut terveydensuojeluun:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - kehittämällä lähialueyhteistyötä asiantuntija-avun ja yhteistyön keinoin: turvallisuus, ympäristön tila, tartuntataudit. - osallistumalla kansallisen terveydensuojeluohjelman sekä kansalliseen talousveden turvallisuussuunnitelman laatimiseen. AVIt tekevät yhteistyötä ELY-keskusten kanssa edellä mainittujen suunnitelmien ja ohjelmien laatimisen tukemiseksi. - kartoittamalla, miten kuntien terveydensuojeluviranomaiset ovat osallistuneet lausunnonantajina tai ohjausryhmien jäseninä kaavamennettelyihin tai ympäristövaikutusten arviointimenettelyihin (YVA laki). 	2012-2015
3. Aluehallintovirasto ohjaa ja valvoo paikallista ympäristöterveydenhuoltoa.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <i>Aluehallintovirasto</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - on edistänyt ja tukenut kuntia ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueiden muodostamisessa ja toiminnan käynnistämisessä sekä kehittämisessä. - on seurannut yhteistoiminta-alueiden muodostumista alueellaan ja raportoinut tilanteesta ministeriöön vuoden välein. - on vahvistanut yhtenäisiä ja tehokkaita valvontakäytäntöjä eri ympäristöterveydenhuollon osa-alueilla vuosittain. - on käynnistänyt yhteistyössä Valviran kanssa kuntien terveydensuojelu- ja tupakka-valvonnan ohjaus- ja arviointikäyntien toteuttamisen. - on kehittänyt yhteistyössä Valviran ja Eviran kanssa valvontasuunnitelmien ja niiden toteutuman arviointimenetelmiä. - on tukenut ympäristöterveydenhuollon tietojärjestelmien (ns. KUTI-YHTI) käyttöönottoa kuntien valvontayksiköissä. - on osallistunut ympäristöterveydenhuollon näkyvyyden lisäämiseksi järjestettävään valvontaprojektiin yhdessä ympäristöterveydenhuollon keskusvirastojen kanssa. 	2012-2015

4. Aluehallintovirasto tukee kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten toimintaa yhteistyössä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kanssa.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on tarjonnut kunnille koulutusta ja muuta asiantuntija-apua <i>Mittarit (seurantamittareita):</i> - Koulutustilaisuuksien määrä - Osallistuneiden kuntien määrä - Osallistujamäärä	2012-2015
5. Aluehallintovirasto ohjaa elintarvikevalvontaa ja varmistaa valvonnan yhdenmukaisuuden.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on ohjannut kuntien viranomaisia elintarvikevalvonnan toimeenpanossa ja kehittämisessä Eviran kanssa tehdyn toiminnallisen tulossopimuksen mukaisesti.	2012-2015
6. Aluehallintovirasto huolehtii eläinsuojeluvalvonnasta alueellaan.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on ohjannut ja toteuttanut eläinsuojeluvalvontaa Eviran kanssa tehdyn toiminnallisen tulossopimuksen mukaisesti.	2012-2015
7. Aluehallintovirasto vastaa lakisääteisesti vastustettavien eläintautien seurannasta ja torjunnasta alueellaan.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on hoitanut todetut eläintautitapaukset nopeasti ja tehokkaasti - Aluehallintovirasto on järjestänyt eläinten terveyteen liittyvän seurannan ja valvonnan Eviran kanssa tehdyn toiminnallisen tulossopimuksen mukaisesti	2012-2015
8. Aluehallintovirasto valvoo eläinlääkintähuoltopalvelujen saatavuutta alueellaan ja ohjaa kuntia varmistamaan riittävät palvelut eläinlääkintähuoltolain mukaisesti.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on ohjannut kuntien suunnitelmien laatimista ja arvioinut niiden toteutumista Eviran kanssa tehdyn toiminnallisen tulossopimuksen mukaisesti	2012-2015
9. Aluehallintovirasto ehkäisee ympäristön pilaantumista, edistää energia- ja materiaalitehokkuutta, turvaa terveellisen ja viihtyisän ympäristön, ehkäisee jätteiden syntyä ja haitallisia vaikutuksia sekä torjuu ilmastomuutosta.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on ympäristölupapäätöksiä tehdessään huomionnut uuden jätelainsäädännön sisältämän etusijajärjestyksen ja materiaalitehokkuuden. - Aluehallintovirasto tehostaa jätevedenpuhdistamojen ympäristölupien käsittelyssä yhdyskuntajätevesien typenpoistoa Suomen Itämeren suojeleohjelman periaatteiden mukaisesti.	2012-2015
10. Aluehallintovirasto edistää sivistystoimen osalta sosiaalista turvallisuutta ja syrjäytymisen ehkäisemistä mm. lisäämällä opetushenkilöstön tieto- ja viestintätekniikkaan liittyvää osaamista, jolla edistetään oppilaiden tieto- ja viestintätekniikan eettistä käyttöä.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on järjestänyt opetushenkilöstön lyhytkestoisia koulutus- ja informaatiotilaisuuksia sosiaalisen turvallisuuden edistämiseksi, syrjäytymisen ehkäisemisen sekä tieto- ja viestintätekniikan eettisen käytön edistämiseksi.	2012-2015

Luonnonvarojen kestävä käyttö

1. Aluehallintovirasto edistää, järjestää ja sovittaa yhteen ympäristö- ja vesilupien käsittelyssä vesivarojen ja vesiympäristön kestävää käyttöä, ehkäisee ja vähentää vedestä ja vesiympäristön käytöstä aiheutuvia haittoja sekä parantaa vesivarojen ja vesiympäristön tilaa.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirasto on edistänyt ympäristö- ja vesilupien käsittelyssä osaltaan vuosille 2010-2015 vahvistettujen vesienhoitosuunnitelmien ja valtakunnallisten alueidenkäytön ympäristötavoitteiden toteutumista. - Lupakäsittelyssä on otettu huomioon suostrategian ja valtioneuvoston periaatepäätösten kannanotot, joiden mukaan tavoitteena on ohjata turvetuotanto jo ojitetuille tai muuten luonnontilaltaan merkittävästi muuttuneille soille ja käytöstä poistetuille suopelloille. 	2012-2015

Yhteiskunnan toiminta poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa on turvattu

1. Aluehallintovirasto sovittaa yhteen varautumista ja valmiussuunnittelua sekä siihen liittyvän yhteistoiminnan järjestämistä toimialueellaan.	
a) Aluehallintovirastolla on ajantasainen valmiussuunnitelma	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintoviraston valmiussuunnitelma on tehty/päivitetty. - Aluehallintovirastolla on käytettävissä johtamistilat/suojatilat siten, että aluehallintovirasto voi hoitaa tehtäviään myös tehostettua toimintaa vaativissa häiriötilanteissa ja tilat ovat otettavissa käyttöön yhden kuukauden kuluessa. - Avainhenkilöstö on perehdytetty valmius- ja muissa harjoituksissa sekä muissa koulutustilaisuuksissa. 	2012-2015
b) Eri viranomaisten valmiussuunnittelu sovitetaan yhteen yhteiskunnan turvallisuusstrategian ja riskianalyysojen pohjalta alueellisessa valmiustoimikunnassa.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <ul style="list-style-type: none"> - Valmiustoimikunta on pitänyt toimintasuunnitelmansa mukaiset kokoukset ja sovitaneet yhteen valmiussuunnittelua yhteiskunnan turvallisuusstrategian ja riskianalyysojen pohjalta. 	2012-2015
c) Aluehallintovirasto vastaa alueellisesta varautumisesta ympäristöterveydenhuollon erityistilanteisiin sekä ohjaa kuntien varautumista siinä.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> Aluehallintovirasto <ul style="list-style-type: none"> - on varmistanut, että ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueilla on ympäristöterveyden erityistilanteiden varautumissuunnitelmat, ja ne on koordinoitu muiden kunnan hallintokuntien kanssa. - on laatinut terveydensuojelulain 52 §:ään perustuvan suunnitelman erilaisia erityistilanteita varten, jotka saattavat vaatia AVIn toimenpiteitä. 	2012-2015
d) Kansallinen pandemian toimintasuunnitelma on toimeenpantu kunnissa ja todennäköisiin erityistilanteisiin on varauduttu.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> Aluehallintovirasto <ul style="list-style-type: none"> - on valvonut, että kunnissa on kattavat pandemiasuunnitelmat ja kunnat ovat testanneet ja harjoitelleet mahdollisia erityistilanteita. - on varautunut pandemiaan yhteistyössä THL:n, Fimean ja TTL:n kanssa. 	2012-2015
e) Aluehallintovirasto varautuu eläintautiepidemioiden varalta.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirastojen eläintauteja koskevat valmiussuunnitelmat ovat kattavat ja niitä päivitetään säännöllisesti - Aluehallintovirasto on antanut koulutusta alueellaan eläintauteihin varautumisesta. 	2012-2015

f) Aluehallintovirastot ohjaavat kuntia päivittäistavara- ja huollon häiriötilanteisiin varautumisessa uuden ohjeistuksen mukaisesti 2013-2015	
g) Aluehallintoviraston ja pelastuslaitosten välinen työnjako kuntien valmiussuunnittelun tukemisessa on selkeä.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on selvittänyt, mitä sopimuksia toimialueensa pelastuslaitokset ovat tehneet kuntien valmiussuunnittelun tukemisesta. - Aluehallintovirasto ja pelastuslaitokset ovat sopineet työnjaosta.	2012-2015
h) Aluehallintovirasto järjestää yhdessä Pelastusopiston kanssa valmiusharjoituksia ja osallistuu erikseen sovitulla tavalla valtakunnallisiin harjoituksiin.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Pelastusopiston kokoaman palautteen sisältö (yhdenmukainen arviointilomake) - Suunnitellut harjoitukset on toteutettu. <i>Mittarit</i> - Valmiusharjoituksista saadun palautteen keskiarvo	2012-2015
2. Aluehallintovirasto tukee toimivaltaisia viranomaisia ja tarvittaessa sovittaa yhteen toimintaa niiden kesken viranomaisten johtaessa turvallisuuteen liittyviä tilanteita.	
a) Aluehallintovirastolla on valmius kerätä alueen tilannekuvaa normaaliolojen laajoissa ja pitkäkestoisissa häiriötilanteissa ja tarvittaessa myös toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Tilat toimintaa varten on varattu ja ne on varustettu asianmukaisesti. - Henkilöstö on koulutettu. - Aluehallintovirasto on suunnitellut ja määritellyt henkilöstönsä tavoitettavuuden siten, että toiminnan käynnistäminen ja aluehallintovirastolle kuuluvista tehtävistä huolehtiminen suuronnettomuus- ja häiriötilanteissa on paikallisiin olosuhteisiin ja aluehallintovirastoille eri lainsäädännöistä johtuvien tehtävien asianmukaisen hoitamisen kannalta mahdollista. - Tilannekeskuksen toiminta on ohjeistettu ja testattu mm. valmiusharjoituksissa.	2012-2015
b) Aluehallintovirasto on sopinut osana varautumisen yhteensovittamista erilaisten vakavien ja pitkäkestoisien tilanteiden edellyttämistä yhteistoimintajärjestelyistä sekä mahdollisista toimivaltaisen viranomaisen tukemiseen ja eri viranomaisten toiminnan yhteensovittamiseen liittyvistä toiminnoista. Lisäksi aluehallintovirasto ylläpitää kykyä toimeenpanna nämä yhteistoimintajärjestelyt tarvittaessa.	
c) Aluehallintovirasto tukee sisäasiainministeriötä sen pelastuslain mukaisissa tehtävissä vuosittaisessa yhteistyötapaamisessa erikseen sovitavalla tavalla.	
3. Aluehallintovirasto valvoo sitä, että erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden (ns. SEVESO-laitokset) ulkoiset pelastussuunnitelmat on laadittu säädösten mukaisesti ja että vaaditut harjoitukset on järjestetty sekä raportoi asiasta sisäasiainministeriölle.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on arvioinut SEVESO-laitosten ulkoiset pelastussuunnitelmat - Aluehallintovirasto on valvonut ja seurannut suuronnettomuusharjoitusten valmistelua, toteutusta ja tasoa. - Aluehallintovirasto on toimittanut selvityksen ulkoisista pelastussuunnitelmista sekä antanut selvityksen toteutuneista harjoituksista sisäasiainministeriölle vuosittain toukokuun loppuun mennessä.	2012-2015
4. Aluehallintovirasto järjestää yhdessä puolustusvoimien kanssa kokonaisturvallisuutta edistäviä ja laadukkaita alueellisia maanpuolustuskursseja.	
<i>Mittarit:</i> - Kurssipalautteen keskiarvo	2012-2015

Yhteisöillä ja kansalaisilla paremmat valmiudet huolehtia turvallisuudestaan

1. Aluehallintovirasto edistää alueellisesti omatomisen varautumisen koulutusta ja sovittaa yhteen viranomaisten ja järjestöjen järjestämää koulutusta.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on esimerkiksi pelastuslaitosten johdon ja järjestöjen kanssa pidetyin yhteistoimintatilaisuuksien avulla kartoittanut omatomisen varautumisen koulutuksen määrän ja kohdistumisen toimialueellaan.	2012-2015
2. Aluehallintovirasto edistää ja tukee paikallista turvallisuussuunnittelua sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanosuunnitelmassa linjatun mukaisesti.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on tehnyt yhteistyötä pelastuslaitosten, poliisilaitosten ja kuntien kanssa.	2012-2015

Hätätilanteissa tarkoituksenmukaista apua

1. Aluehallintovirasto huolehtii alueen pelastustoimen valvonnasta.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on kiinnittänyt valvonnassaan huomiota alueen pelastustoimen palvelutasopäätösten, pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen ja muiden pelastustoimen palvelutasoon vaikuttavien ohjeiden toteutumiseen.	2012-2015
2. Aluehallintovirasto osallistuu pelastuslaitosten ja pelastustoimeen osallistuvien muiden tahojen yhteistoimintaa edistävien suuronnettomuusharjoitusten suunnitteluun ja järjestämiseen.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Suuronnettomuusharjoituksista saatu palaute ja harjoituksiin osallistuvien tahojen määrä	2012-2015
3. Aluehallintovirasto edistää eri tahojen yhteistoimintaa pelastustoimessa toimialueellaan.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on edistänyt toimialueensa pelastustoimeen osallistuvien tahojen yhteistoimintaa esimerkiksi järjestämällä toimijoiden yhteisiä tilaisuuksia.	2012-2015

Harmaan talouden torjunta

1. Aluehallintovirasto tekee viranomaisyhteistyötä työsuojelun, alkoholivalvonnan, poliisin, verottajan, tullin, rajavartiolaitoksen, ympäristönsuojelun valvontaviranomaisten, kilpailuviranomaisten, elintarvikevalvonnan, työvoimaviranomaisten ja työeläkevakuuttavien kesken harmaan talouden torjunnassa.	
Työsuojelun vastuualueella on keskeinen rooli harmaan talouden torjunnassa. Tavoitteet asetetaan STM:n ja työsuojelun vastuualueiden välisissä sopimuksissa.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <i>Aluehallintovirasto</i> - on keskittänyt harmaan talouden torjuntaa erityisesti majoitus- ja ravitsemusalalle. - on kehittänyt alkoholivalvontaa yhteistyössä Valviran kanssa. <i>Mittarit:</i> - alkoholilupatarkastuksia on suoritettu 20 -25 prosenttiin valvontakohteista. - alkoholihallinnon valvonta-asiat ratkaistaan keskimäärin 60 päivässä.	2012-2015

2.4 Toiminnan kehittäminen

Toiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden kehittäminen

1. Aluehallintovirasto parantaa toiminnan tuottavuutta, vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman mukaisesti.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Asetettujen tavoitteiden saavuttaminen, suoritelmät, tuottavuus, määrärahan riittävyys, uuden ohjelman mukaiset mittarit	2012-2015

Tietojohtamisen, ohjausjärjestelmän ja toimintakulttuurin kehittäminen

1. Aluehallintovirastojen johtamisessa tukeudutaan ajantasaisen ja luotettavan tiedon käyttöön päätöksen teossa.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on hyödyntänyt tehokkaasti oman organisaation ja yhteistyökumppaneiden tietoa johtamisen tukena sekä innovaatioiden tuottamisessa. - Tiedon tuottamisen ja keräämisen sekä strategisen osaamisen lisäämiseksi ja ennakoinnin suunnittelun tueksi aluehallintovirastoissa on jatkokehitetty olemassa olevia tietojärjestelmiä ja arvioitu erillisen uuden johdon tietojärjestelmän tarve ja toteuttaminen. - Patiosta on kehitetty tietojohtamista ja asiantuntijatyötä palveleva tiedon hankinta-, hallinta- ja analysointijärjestelmä. ..	2012-2015 2013
1. tavoite koskee aluehallintovirastoja 2. tavoite koskee aluehallintovirastoja, toiminnan kehittämisyksikköä ja tietohallintoyksikköä 3. tavoite koskee PSAVIa, tietohallintoyksikköä, toiminnan kehittämisyksikköä ja aluehallintovirastoja.	

2. Aluehallintovirastojen riskienhallinnan menettelyitä kehitetään sekä laaditaan yhtenäinen riskienhallintapolitiikkamalli.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Toiminnan kehittämisyksikkö on kehittänyt yhteistyössä sisäisen tarkastuksen yksikön ja AVIen kanssa aluehallintovirastojen riskienhallintamenettelyitä siten, että aluehallintovirastot arvioivat vuodesta 2013 alkaen tulosohjausprosessiin kytkeytyvien strategisten tavoitteiden toteutumiseen liittyvät riskit, niiden merkittävyyden ja määrittelevät olennaisimpien riskien hallintamenettelyt.	2012-2015
Tavoite koskee aluehallintovirastoja, toiminnan kehittämisyksikköä ja aluehallintovirastojen sisäisen tarkastuksen yksikköä.	

3. Aluehallintovirasto kehittää toimintakulttuuria innovaatioita ja uuden luomista tukevaksi.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintoviraston toimintakulttuuria on kehitetty oman työn kehittämistä, aloitteellisuutta, yhteistyötä ja osaamisen kehittämistä kannustavaksi. - Aluehallintovirasto on kehittänyt monimuotoisia työskentelytapoja tehtävien hoitamiseksi joustavasti (aika- ja paikkariippumattomuus).	2012-2015
<i>Mittarit: VATU-ohjelman inhimillisen pääoman ohjelman (IPO) mittarit</i>	

4. Aluehallintovirasto kehittää yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnittelua.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i>	
- Aluehallintovirasto on jatkanut tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulman valtavirtaistamista toiminnan sisältökysymyksissä.	2012-2015
- Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on koonnut tunnistetut osa-alueet aluehallintovirastojen yhteiseksi valtavirtaistamissuunnitelmaksi.	2013

Henkilöstön kehittäminen

1. Henkilöstön osaamista kehitetään aluehallintovirastojen tulevaisuuden tarpeita vastaavaksi.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i>	2012-2015
- Luodaan menettelytavat osaamistarvekartoituksen ja osaamiskartoituksen tekemiseen Kieku-järjestelmään tukeutuen sen mahdollistamalla aikataululla	
- On tehostettu työssäoppimisen menetelmien käyttöä (työkierto, mentorointi, työnohjaus yms.).	
- On otettu käyttöön Kiekun mahdollistamia osaamisen johtamisen tasoa kuvaavia mittareita.	
- Hyödynnetään verkko-oppimismahdollisuuksia henkilöstön kehittämisessä.	
- On kehitetty henkilöstön viestintävalmiuksia toiminnan läpinäkyvyyden, avoimuuden ja vaikuttavuuden lisäämiseksi	
<i>Mittarit:</i>	
- VMBaron tulokset	
Tavoite koskee: Työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikköä (THY): Järjestelmä/ohjeistukset/mittarit Kaikkia aluehallintovirastoja ja THY:ä valtakunnallisesti yhteistyössä: Osaamistarpeiden kuvaaminen Kaikki aluehallintovirastoja: työssäoppimisen menetelmien käyttö Toiminnan kehittämyksikköä ja THY:ä: viestintävalmiudet	

2. Aluehallintovirasto kehittää johtamista ja esimiestoimintaa	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i>	
- Työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikkö on luonut yhteistyössä AVIen kanssa konseptin esimiesosaamisen kehittämiseen.	2012
- Työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikkö on kehittänyt yhteistyössä AVIen kanssa tulos- ja kehityskeskustelukäytänteitä.	2012-2015
- Aluehallintovirasto on toteuttanut esimiesarvioinnin (baron/esimiesten 360 asteen) työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikön koordinoimana. ja on hyödyntänyt esimiesarvioinnin tuloksia esimiestyön kehittämisessä.	2012-2015
- Esimiesten sekä henkilöstö- ja taloushallinnon asiantuntijoiden valmentaminen Kieku-järjestelmän käyttöönottoon.	2013-2014
- Kehitetään ja noudatetaan AVIen yhteisiä työnantajapoliittisia menettelytapoja.	2013-2015
<i>Mittarit:</i>	
- VMBaron tulokset	
Tavoite koskee työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikköä, toiminnan kehittämyksikköä ja kaikkia aluehallintovirastoja	

3. Aluehallintovirasto edistää henkilöstön työhyvinvointia.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i>	
- Aluehallintovirasto on edistänyt osallistavaa toimintakulttuuria.	2012-2015
- Aluehallintovirasto on vahvistanut ennaltaehkäiseviä ja työkykyä tukevia käytänteitä työhyvinvointiohjelman mukaisesti.	2012-2015

<i>Mittarit</i> - VMBaron tulokset - Sairauspoissaolot	
Tavoite koskee työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikköä ja kaikkia aluehallintovirastoja.	

4. Aluehallintovirasto kehittää henkilöstösuunnittelua.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on pitänyt yllä ajantasaista henkilöstösuunnitelmaa. - THY on koordinoitunut yhtenäisten periaatteiden toteutumisen henkilöstösuunnittelussa.	2013-2015
Tavoite koskee työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikköä ja kaikkia aluehallintovirastoja.	

5. Aluehallintovirasto ottaa huomioon eläköitymisen vaikutuksen rekrytointiin ja voimavarojen uudelleen kohdentamiseen.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - THY on laatinut malleja yhteistyössä AVI:n kanssa osaamisen (mm. hiljaisen tiedon) siirtämiseksi. - THY on laatinut suunnitelman rekrytointiosaamisen kehittämiseksi. - THY on kehittänyt ikäjohtamisen menettelytapoja yhteistyössä aluehallintovirastojen kanssa.	2013-2015 2013-2015 2013-2015
<i>Mittarit:</i> - VMBaron tulokset - Kiekun myötä kehitettävät uudet mittarit	
Tavoite koskee työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikköä ja kaikkia aluehallintovirastoja.	

Toiminnan asiakaslähtöisyyden, sitä tukevien toimintamallien ja sähköisten palvelumuotojen kehittäminen

1. Aluehallintovirastojen palveluja sähköistetään ja lisätään palvelujen tarjoamista sähköisen palvelukanavan välityksellä.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on kehittänyt ja toteuttanut yhteistyössä eri toimijoiden kanssa sähköisiä palveluja niille asetettujen tavoitteiden mukaisesti, joita ovat mm. asiakaslähtöisyys, monikanavaisuus, tuottavuus, vaikuttavuus, tuloksellisuus ja laatuksiteerit. - Aluehallintovirastojen käytössä oleva VALDA-palvelu on korvattu uudella asianhallintaratkaisulla. Uusi ratkaisu integroidaan aluehallinnon yhteisen sähköisen asioinnin ratkaisuun. - Nykyiset käytössä olevat järjestelmät TS-diaari ja AHJO on korvattu uudella asianhallintaratkaisulla vuoden 2014 loppuun mennessä. - Palvelujen sähköistämissuunnitelman toteutumisen arviointi sekä päivittäminen ja tarkentaminen tarvittaessa.	2012-2015 2013 2014 2013-2015
<i>Mittarit</i> - Toteutettujen palvelujen määrä ja käyttöaste ja asiakaspalaute - CAF-itsearviointin tulokset	
Tavoite koskee toiminnan kehittämissyksikköä, tietohallintoyksikköä sekä aluehallintovirastoja.	

2. Aluehallintovirastojen toimintaa yhtenäistetään, johdetaan ja kehitetään asiakaslähtöisesti.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Otetaan käyttöön prosessimaista työtappaa ja yhtenäistetään prosesseja aluehallin-	2012-2015

<p><i>tovirastojen kesken</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirasto on ottanut käyttöön asiakkuuksien hallintajärjestelmän asiakkuusstrategian linjausten mukaisesti. - Aluehallintovirastot ovat toteuttaneet asiakas- ja sidosryhmäkyselyn 2014 - Aluehallintovirasto on ottanut käyttöön asiakaspalautejärjestelmän sisältämät keinot. Aluehallintovirasto on kerännyt järjestelmän avulla systemaattisesti asiakkaiden odotuksia ja palautetta palveluista sekä kehittää toimintaa aktiivisesti palautetta hyödyntäen. - Aluehallintovirasto toteuttaa CAF-itsearviointin vuosina 2013 ja 2015. Toiminnan kehittämissyksikkö tukee arviointiprosessin toteuttamista ja jatkokehittämistä. <p><i>Mittarit:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Prosessien kehittämisen organisoinnin ja hallintamallin toimivuus - Yhtenäistettyjen palveluprosessien määrä (käytössä olevat) - Asiakastytyväisyyskyselyn tulokset - CAF-itsearviointin tulokset 	
Tavoite koskee toiminnan kehittämissyksikköä ja kaikkia aluehallintovirastoja.	

3. Kehitetään yhteispalvelua ja osallistutaan aktiivisesti Asiakaspalvelu2014-hankkeeseen.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Etelä-Suomen aluehallintovirasto on koordinoanut aluehallintovirastojen yhteispalvelun yhdyshenkilöiden yhteistyötä sekä AVIn omien yhteispalveluna annettavien asiakaspalvelujen kehittämistyötä. Aluehallintovirasto on tukenut maakunnan liittojen yhteispalvelun aluevastaavien työtä yhteispalvelupisteiden ja niiden palveluvalikoimien lisäämiseksi maakuntakohtaisten yhteispalvelusuunnitelmien mukaisesti. - Asiakaspalvelupisteestä annettavat palvelut on määritelty 	<p>2012-2015</p> <p>2012</p> <p>2014</p>
Tavoite koskee toiminnan kehittämissyksikköä ja aluehallintovirastoja	

Viestinnän kehittäminen

1. Aluehallintovirasto jakaa tietoa avoimesti ja viestii aktiivisesti, avoimesti ja sekä tukee toiminnan läpinäkyvyyttä ja vaikuttavuutta.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirastot ovat aktiivisesti ja yhteistyössä tiedottaneet vastuualueidensa toiminnasta. - Asiakas- ja sidosryhmäviestinnän ja viestinnän osaamisen kehittämissuunnitelma sekä sosiaalisen median käytön suunnitelman sisältämät toimenpiteet on toteutettu. <p><i>Mittarit:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - tiedotteiden määrä/laatu, mediaseuranta, toteutunut viestintävalmennus, työtyytyväisyysbarometri, asiakaspalaute, asiakastytyväisyyskysely - yhteisten tiedotteiden määrä ja virastokohtaisten tiedotteiden määrä 	<p>2012-2015</p> <p>2013-2015</p>
Tavoite koskee toiminnan kehittämissyksikköä, työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikköä ja kaikkia aluehallintovirastoja.	
2. Tuetaan vuorovaikutteista viestintää ja sähköistä asiointia.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - On otettu käyttöön uusi ja yhtenäinen ulkoinen verkkopalvelu 30.3.2013 mennessä sekä määritelty ylläpito-/päivitysvastuut. - Sosiaalista mediaa hyödynnetään suunnitelman mukaisesti. 	<p>2013</p> <p>2013-2015</p>

<ul style="list-style-type: none"> - <i>Yhteinen intranet ja sähköinen työpöytä on otettu käyttöön vuoden 2013 aikana.</i> - <i>On järjestetty henkilöstön yhteistä koulutusta viestintäkulttuurin kehittämiseksi.</i> 	2013 2012-2015
<i>Mittarit</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>verkkopalvelujen käyttöaste, asiakaspalaute, työtyytyväisyysbarometri</i> 	
Tavoite koskee tietohallintoyksikköä, toiminnan kehittämissyksikköä sekä työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikköä ja kaikkia aluehallintovirastoja.	

3. Lisätään tunnettuutta ja vahvistetaan uutta, yhtenäistä julkisuuskuva. Noudatetaan alueellista ja kielellistä tasapuolisuutta	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Aluehallintovirasto on viestinyt aktiivisesti, ennakoivasti ja ymmärrettävästi, valtakunnallisesti yhtenäisellä tavalla ja samanaikaisesti vaikuttavuuden lisäämiseksi ottaen huomioon alueelliset ja kielelliset tarpeet.</i> - <i>Aluehallintovirasto on noudattanut yhteisiä viestinnän ohjeita ja toimintatapoja.</i> - <i>Aluehallintovirasto on rakentanut suunnitelmallisesti yhtenäistä työnantajakuva.</i> - <i>Aluehallintovirasto on noudattanut graafisia ohjeita.</i> 	2012-2015
<i>Mittarit:</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kantelujen, valitusten ja reklamaatioiden määrä kielellisestä tasapuolisuudesta, tiedotteiden määrä/laatu, mediaseuranta, asiakaspalaute, asiakastytyväisyyskysely.</i> 	
Tavoite koskee toiminnan kehittämissyksikköä sekä työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikköä ja kaikkia aluehallintovirastoja.	

Muiden palvelutekijöiden kehittäminen

1. Aluehallintovirasto toteuttaa edeltävien virastojen arkistokokoelmien seulonta- ja järjestämishankkeen.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hankkeen toimenpiteet on toteutettu vuoden 2014 loppuun mennessä.</i> 	2014

2. Aluehallintovirasto parantaa toimitilojen tilatehokkuutta.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Aluehallintovirasto on tehostanut tilankäyttöä, tavoitteena valtion ja aluehallintovirastojen toimitilastrategioiden mukaisesti saavuttaa toimistotilojen osalta tilatehokkuus 25 neliötä per henkilö.</i> - <i>Aluehallintovirasto on kehittänyt toimitiloja aluehallintovirastojen toimitilastrategian, työprofilointihankkeen tulosten ja virastokohtaisen toimitilaohjelman mukaisesti.</i> - <i>Tilojen käyttöä on keskitetty Senaatin kiinteistöihin ja Senaatin kokonaispalvelu on otettu käyttöön.</i> - <i>Lounais-Suomen aluehallintovirasto on tukenut aluehallintovirastoja edellä mainittujen tavoitteiden toteuttamisessa sekä hallinnoinut pääkäyttäjänä hallinnon tilahallintajärjestelmää (HTH).</i> 	2012-2015
Tavoite koskee kaikkia aluehallintovirastoja ja LSAVIN toimitilahallinnon erikoitumistehtävää.	

3. Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden toimintaympäristöä on kehitetty ja tiedonhallintaa ja raportointi sekä prosesseja uudistettu.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>KIEKU on otettu käyttöön strategiakauden loppuun mennessä.</i> 	2015
Tavoite koskee kaikkia aluehallintovirastoja, työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikköä ja ESAVIN taloushallinnon erikoistumistehtävää	

4. Aluehallintovirasto lisää yhteishankintojen osuutta hankinnoissa	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>TILHAN käyttövolyymia on lisätty ja sen myötä toimittajien määrää vähennetään, volyymietuja kasvatetaan ja toimintatapoja yhdenmukaistetaan.</i> - <i>Kirjanpitoyksikön Hansel-puitesopimusjärjestelyiden käyttö on vakiinnutettu hyvälle tasolle ja on edelleen huolehdittu yhteishankintojen korkeasta osuudesta. On parannettu raportointiedellytyksiä yhteistyössä toimittajien ja Hanselin kanssa.</i> - <i>On ohjattu toimintaa kestävän kehityksen mukaisesti hankintamalleihin virastojen toiminnan hiilijalanjäljen arvioinnin kautta.</i> <p><i>Mittarit:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hansel- ja TILHA-raportoinnin tarjoamat tunnusluvut</i> 	<p>2013</p> <p>2012-2015</p> <p>2012-2015</p>
Tavoite koskee LSAVIN hankintatoimen erikoistumistehtävää ja kaikkia aluehallintovirastoja.	

2.5 Yhteistyö

Yhteistyö aluehallintovirastojen kesken

1. Aluehallintovirastojen kaikkien vastualueiden henkilöstö toimii verkostomaisessa yhteistyössä aluehallintovirastojen kesken.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi sivistystoimen osalta:</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Sivistystoimen yhteistyöryhmät kokoontuvat tarpeen mukaan, vähintään kerran vuodessa. Sivistystoimen yhteistyö on toimivaa.</i> - <i>Verkostoyhteistyö kattaa oikeusturvatehtävät, lyhytkestoisen opetushenkilöstön täydennyskoulutuksen ja Osaava-ohjelman toimeenpanon, peruspalvelujen arviointitehtävän sekä sivistystoimen varautumisasiat. Ruotsinkielisten opetustoimen palvelujen saatavuus koko maassa taataan verkostomaisella toimintatavalla.</i> 	2012-2015

Yhteistyö valvonta-asioissa

Valviran ja aluehallintovirastojen toiminnan yhdenmukaistamisen ja yhteisten linjausten sopimisen keskeinen väline ovat valvontaohjelmat. Niillä luodaan koko maahan valvonnalle ja ohjaukselle sekä lupakäytännöille yhtenäiset, valtakunnalliset toimintaperiaatteet ja puuttumiskriteerit. Valvontaohjelmien valmistelu, käyttöön saattaminen ja kehittäminen edellyttävät laajaa ja tiivistä yhteistyötä Valviran ja aluehallintovirastojen välillä. Valmistelussa ja toimeenpanossa olevat tai päivitykseen tulevat valvontaohjelmat kaudella 2012-2014 on lueteltu liitteessä 2.

Yhteistyö elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kanssa

1. Aluehallintovirasto tekee yhteistyötä ELY-keskusten kanssa terveydensuojeluohjelman laatimisen tukemisessa sekä talousveden turvallisuussuunnitelman laatimisessa.
2. Aluehallintovirasto osallistuu kansallisen terveydensuojeluohjelman ja talousveden turvallisuussuunnitelman (WSP) laatimiseen.
3. Ympäristölupakäsittelyssä ja valvonnassa aluehallintovirastot ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset jatkavat yhteistyötä valtakunnallisessa kehittämistyössä sovitulla tavalla
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ovat osallistuneet ympäristölupakäsittelyä yhtenäistävien ympäristönsuojelun toimialaryhmien työskentelyyn ja linjaukset ja kannanotot on kirjattu sähköisen lupajärjestelmän tietokantaan myös ELYn käytettäväksi.</i> - <i>Valvontayhteistyötä on kehitetty alueellisilla lupapäivillä.</i> - <i>Ympäristölupakäsittelyn ja valvonnan yhteistyön toteutumista seurataan ja arvioidaan YM:n sekä AVI:n ja ELYjen ympäristövastuualueiden johtajien kesken.</i> - <i>seurantamittari: Alueelliset yhteiset tilaisuudet, osallistujamäärät</i>
4. Aluehallintovirasto tekee yhteistyötä peruspalvelujen saatavuuden arvioinnissa elinkeino-, liikennekeskusten kanssa .
5. Yhteistyötä ELY-keskusten kanssa lisätään viestinnässä, erityisesti yhteisissä lupa- ja koulutusasioissa.
6. Yhteistyötä ELY-keskusten kanssa tiivistetään toimintaympäristön analysoinnissa.

7. Yhteistyötä ELY-keskusten kanssa tiivistetään asiakaslähtöisen toiminnan ja sähköisten palvelujen kehittämiseksi.

8. Aluehallintovirasto tekee yhteistyötä ELY-keskusten kanssa pk-elintarvikeyritysten toiminnan turvaamisessa.

9. Aluehallintovirasto sopii ELY-keskusten kanssa varautumisen yhteistyöstä.

Tavoitteen toteutumisen arviointi:

- *Aluehallintovirasto on selvittänyt ELY-keskusten poikkeusolojen johtamisjärjestelyt sekä tilannekuvan ja tilannetietojen kokoamisen ja välittämisen käytännöt.*
- *Aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten käytännöt on sovitettu yhteen.*

Tehokas yhteistyö turvallisuusasioissa

1. Aluehallintovirasto vastaa alueellisen sisäisen turvallisuuden yhteistyön toimintamallin jalkauttamisesta toimialueellaan sisäasiainministeriön kanssa päätetyn suunnitelman ja aikataulun mukaisesti.

Tavoitteen toteutumisen arviointi:

- *Sisäisen turvallisuuden ohjelman alueellinen toimeenpanosuunnitelma on valmistunut valtioneuvoston päättämässä aikataulussa.*

Annettu määräaika

2. Aluehallintovirasto johtaa ja koordinoi alueellisen sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanosuunnitelman valmistelua, toimeenpanoa ja sen seuranta-alueella.

Tavoitteen toteutumisen arviointi:

- *Alueelliseen toimeenpanosuunnitelmaan sisältyvät toimenpiteet on toteutettu suunnitelman mukaisesti.*
- *Aluehallintovirastot ovat seuranneet alueellisen toimeenpanosuunnitelman toimeenpanoa ja raportoineet tuloksista vuosittain sisäisen turvallisuuden ministeriryhmälle sisäasiainministeriön ohjeistuksen mukaisesti.*
- *Aluehallintovirastolla on seuranta-alueen varten tarvittavat indikaattorit sekä seuranta-menettelyt ja arvioinnissa hyödynnetään peruspalvelujen arviointimenettelyä*

2013-2015

3. Aluehallintovirasto vastaa alueelliseen sisäisen turvallisuuden yhteistyöverkoston tehokkaasta toiminnasta ja yhteistyön sujuvuudesta.

Tavoitteen toteutumisen arviointi:

- *Alueellinen yhteistyöverkosto on kattava (toiminnallisesti, toiminnan kannalta tärkeimmät mukana)*
- *Sisäisen turvallisuuden johtoryhmä, työryhmä sekä asiantuntijaryhmät ovat koontuneet tarpeen mukaisesti ja käsitelleet kattavasti sisäisen turvallisuuden kysymyksiä, arvioineet alueellisen toimeenpanosuunnitelman toteutumista sekä osallistuneet eri tapahtumien ja paikallisen turvallisuustyön tekijöille suunnattujen tapaamisten järjestämiseen.*
- *Aluehallintovirasto on yhdessä alueellisten sisäisen turvallisuuden yhteistyöryhmien kanssa toteuttanut laajan tiedotuskampanjan lievää pahoinpitelyä koskevasta lainmuutoksesta ja mahdollisuuksista vähentää työssä kohdattua väkivaltaa sen avulla (sisäisen turvallisuuden ohjelma, toimenpide 17).*

2012-2015

4. Toteutetaan viranomaisten alueellinen koulutus kunniaan liittyvän väkivallan tunnistamisen lisäämiseksi ja ennalta ehkäisyä tehostamiseksi.

Tavoitteen toteutumisen arviointi:

- Aluehallintovirasto on toteuttanut koulutuksen.	
5. Aluehallintovirastot osallistuvat koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyyn.	
- Seurantamittari: Koti- ja vapaa-ajan tapaturmissa kuolleet	
6. Aluehallintovirasto huolehtii opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta ajankohtaisen tilannekuvan hankkimisesta kouluista ja oppilaitoksista sähköisen tilannekuvajärjestelmän (Webropol) avulla.	
Tavoitteen toteutumisen arviointi:	
- Aluehallintovirasto on testannut sähköistä tilannetietojärjestelmää yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen kanssa.	

Yhteistyö maakunnan liittojen kanssa

1. Aluehallintovirastot tukevat maakunnan liittojen yhteispalvelun aluevastaavien työtä yhteispalvelupisteiden ja niiden palveluvalikoimien lisäämiseksi ja kehittämiseksi maakuntakohtaisten yhteispalvelusuunnitelmien mukaisesti.
Mittarit:
- Uusien yhteispalvelupisteiden määrä ja palveluvalikoima
2. Aluehallintovirasto tekee yhteistyötä maakunnan liittojen kanssa strategiseen suunnitteluun ja alueiden kehittämiseen sekä turvallisuuteen liittyvissä tehtävissä.
Tavoite koskee kaikkia aluehallintovirastoja.

Kansainvälinen yhteistyö

1. Aluehallintovirasto osallistuu lähialueyhteistyöhön ja kansainväliseen yhteistyöhön toimialaansa kuuluvissa asioissa.
Tavoitteen toteutumisen arviointi:
- Aluehallintovirasto on osallistunut lähialueyhteistyöhön ja kansainväliseen yhteistyöhön toimialaansa kuuluvissa asioissa siten kuin ohjaavien ministeriöiden kanssa on erikseen sovittu.

2.6. Erikoistumistehtävät

Erikoistumisyksiköt

Ruotsinkielinen opetustoimen palveluyksikkö

1. Ruotsinkielinen opetustoimen palveluyksikkö hoitaa aluehallintovirastojen toimialaan kuuluvat ruotsinkielisen opetustoimen tehtävät.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i>	
- <i>Ruotsinkielinen palveluyksikkö on raportoinut ydinprosessien tavoitteiden toteutumisesta (luvut 2.1. -2.5.) tulosraportoinnin yhteydessä.</i>	
2. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tulee toimia yhteistyössä aluehallintovirastojen palveluyksikön kanssa kun ne käsittelevät asioita, jotka koskevat opetustoimen lainsäädännössä määriteltyjä tehtäviä (L 635/1998; 40, 48 ja 53 § ja L 632/1998; 16 §).	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i>	
- <i>Tulosraportoinnissa raportoidaan yhteistyön toteutumisesta liikenne-, elinkeino- ja ympäristökeskusten kanssa. Yhteistyö on toimivaa ja tarkoituksenmukaista.</i>	
3. Ruotsinkielinen palveluyksikkö toimii asiantuntijana muissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten opetustoimen ja kirjastotoimen tehtävissä, kun ne koskevat ruotsinkielisen väestön koulutusta tai kirjastotoimea. Palveluyksikkö kehittää ruotsinkielisen väestön osalta alueellisia elinikäiseen ohjaukseen liittyviä tiedotus-, neuvonta- ja ohjauspalveluja.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i>	
- <i>Tulosraportoinnissa raportoidaan yhteistyön toteutumisesta liikenne-, elinkeino- ja ympäristökeskusten kanssa. Yhteistyö on toimivaa ja tarkoituksenmukaista.</i>	
Tavoite koskee Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoa	

Muut erikoistumistehtävät

LSSAVI

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto vastaa yhteisalue lain mukaisten osakaskuntien sääntöjen vahvistamisesta koko maan osalta.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i>	
- <i>Uuden tehtävän edellyttämästä osaamisesta ja vastuuttamisesta on huolehdittu</i>	2013
- <i>Tehtävän hoito on järjestetty tehokkaasti (keskimääräinen käsittelyaika enintään 3kk)</i>	2013-2015
Tavoite koskee Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoa.	

3 TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

3.1 Tuotokset ja laadunhallinta

Aluehallintovirastojen suoritteille ja julkishyödykkeille sekä palvelukyvyille ja toiminnan laadulle asetetaan seuraavat tavoitearvot vuodelle 2013 sekä alustavat tavoitearvot vuosille 2014 – 2015:

Palvelukyky ja laatu	Mittari	Toteuma	Tavoite	Tavoite	Alustavat tavoitteet	
		2011	2012	2013	2014	2015
Tyytyväisyys palveluolttiuteen	Asiakaskyselyn tulos	-	4	4	4	4
Tyytyväisyys yhteistyökykyyn	Asiakaskyselyn tulos	-	4	4	4	4
Kantelut (kunnalliskantelut, sosiaali- ja terveydenhuollon, sivistystoimen, ympäristöterveydenhuollon, pelastustoimen kantelut)	Käsittelyaika, kk		8	8	7	7
Sivistystoimen valitukset ja lausunnot	Käsittelyaika, kk	2,3	3	3	3	3
Kiinteistön- ja vuokranvälitysliikkeiden rekisteröintipäätökset	Käsittelyaika, kk			1	1	1
Perintätoimistojen rekisteröintipäätökset	Käsittelyaika, kk			1	1	1
Luotonantajien rekisteröintipäätökset	Käsittelyaika, kk			1	1	1
Kilpailuvalvonta-asiat	Käsittelyaika, kk			1	1	1
Ympäristönsuojelu- ja vesilain mukaiset lupa- ja muut asiat	Käsittelyaika, kk			10	10	10
Uutta toimintaa ja toiminnan muutoksia koskevat ympäristönsuojelulain mukaiset lupa-asiat	Käsittelyaika, kk	15,7	10	10	10	10
Ympäristönsuojelulain mukaiset lupa- ja ilmoitusasiat	Käsittelyaika, kk	15	12	12	12	12
Vesilain mukaiset lupa-asiat	Käsittelyaika, kk	10,1	9	9	9	9
Alkoholiluvat	Käsittelyaika, kk	0,9	1	1	1	1
Yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien luvat	Käsittelyaika, kk	2,5	2	2	2	2
Yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden valvonta, ympärivuorokautista hoitoa antavat toimintayksiköt	Valvontakäynnit, % toimintayksiköistä	11 %	10 %	10 %	10 %	10 %
Julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden valvonta, ympärivuorokautista hoitoa antavat toimintayksiköt	Valvontakäynnit, % toimintayksiköistä	6 %	10 %	10 %	10 %	10 %

Ympäristöterveydenhuollon ohjaus ja valvonta: kuntien ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmien arviointi (valvontaohjelmakauden aikana)	Toteutetut arvioinnit, toteutumisaste %			100 %	100 %	100 %
Ympäristöterveydenhuollon ohjaus ja valvonta: kuntien ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmien toteutuminen (vuosittain)	Toteutetut arvioinnit, toteutumisaste %			100 %	100 %	100 %
Eläinten hyvinvoinnin ja täydentävien ehtojen otantatarkastukset	Toteutetut tarkastukset, toteutumisaste %			100 %	100 %	100 %
Kuluttaja- ja kilpailu- ja elinkeino-oikeudellisten tehtävien toimintasuunnitelma	Toteutetut hankkeet, tarkastukset, toteutumisaste %			100 %	100 %	100 %
Maanpuolustuskurssien laatu	asiakaskyselyn tulokset (1-5)			4	4	4

Suoritteiden seurantamittareita ovat:

Suoritteet ja julkishyödykkeet	
Seurantakohde	Mittari
Ratkaistut kantelut	kpl
Ratkaistut sivistystoimen valitukset	kpl
Ratkaistut ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaiset asiat	kpl
Ympäristöterveydenhuollon tarkastukset	kpl
Ympäristöterveydenhuollon koulutus	kpl
Opetushenkilöstön täydennyskoulutuksen koulutustilaisuudet	kpl
Opetushenkilöstön täydennyskoulutuksen osallistujat, henkilöä	henkilö
Opetushenkilöstön täydennyskoulutuksen koulutettavapäivät	koulutettavapäivä
Kiinteistön- ja vuokranvälitysliikkeiden valvonta, valvontatoimenpiteet	kpl
Perintätoimistojen valvonta, valvontatoimenpiteet	kpl
Luotonantajien valvonta, valvontatoimenpiteet	kpl
Vähittäiskaupan liikeaikojen poikkeuslupapäätökset	kpl
Hintamerkintöjen valvontatarkastukset	kpl
Kuluttajaluottojen valvontatarkastukset	kpl
Valmismatkaliikevalvonnan tarkastukset	kpl
Kuluttajapoliittiset selvitykset	kpl
Kilpailuvalvonnan toimenpidepyyntöjen käsittely	kpl
Kilpailun edistämisen sidosryhmä- ja koulutustilaisuudet	kpl
Mittalaitteiden vakausvalvontatarkastukset	kpl

Mittarit on määritelty aluehallintovirastojen mittaristokäsikirjassa.

Vuosien 2014 – 2015 tavoitearvot tarkistetaan ja vahvistetaan kunkin vuoden osalta aina edellisen vuoden tulosneuvotteluissa, samassa yhteydessä kun asiakirjaan tehdään myös muut mahdollisesti tarvittavat tarkistukset ja muutokset.

3.2 Toiminnallinen tehokkuus

Aluehallintovirastojen kustannusvastaavuudelle asetetaan seuraavat tavoitearvot vuodelle 2013 sekä alustavat tavoitearvot vuosille 2014 – 2015:

Maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuus	Mittari	Toteuma	Tavoite	Tavoite	Alustavat tavoitteet	
		2011	2012	2013	2014	2015
Seurantakohde						
Julkisoikeudelliset suoritteet, ympäristöluvut	kustannusvastaavuus, %		-	50	50	50
Julkisoikeudelliset suoritteet, muut suoritteet	kustannusvastaavuus, %		-	100	100	100
Julkisoikeudelliset suoritteet, yhteensä	kustannusvastaavuus, %	59,5	67	60	-	-
Liiketaloudelliset suoritteet	kustannusvastaavuus, %	141,2	104	111	100	100

Vuosien 2014 – 2015 tavoitearvot tarkistetaan ja vahvistetaan kunkin vuoden osalta aina edellisen vuoden tulosneuvotteluissa, samassa yhteydessä kun asiakirjaan tehdään myös muut mahdollisesti tarvittavat tarkistukset ja muutokset.

Tuottavuuden (ratkaisut / htv) ja taloudellisuuden (kustannukset €/ratkaisu) tunnuslukuja seurataan ja vuodesta 2014 lähtien asetetaan tavoitteet seuraaville suoritteille:

Tuottavuus	
Seurantakohde	Mittari
Kantelut	ratkaisut kpl / htv
Alkoholiluvat	ratkaisut kpl / htv
Yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien luvat	ratkaisut kpl / htv
Ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaiset asiat	ratkaisut kpl / htv

Taloudellisuus	
Seurantakohde	Mittari
Kantelut	kustannus e / ratkaisu
Alkoholiluvat	kustannus e / ratkaisu
Yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien luvat	kustannus e / ratkaisu
Ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaiset asiat	kustannus e / ratkaisu

3.3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Aluehallintovirastoille asetetaan seuraavat henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen tavoitteet vuodelle 2013 sekä alustavat tavoitteet vuosille 2014 – 2015:

Seurantakohde/ mittari	Lähde	Toteuma	Tavoite	Tavoite	Alustavat tavoitteet	
		2011	2012	2013	2014	2015
Työtyytyväisyysindeksi	VMBaro	3,47	3,3	3,3	3,4	3,4
Johtajuusindeksi	VMBaro	3,29	3,3	3,4	3,4	3,5
Osaamisen johtaminen	VMBaro	3,46	3,3	3,4	3,4	3,5
Koulutuspäivät, pv / htv *	Tahti					
Työhyvinvoinnin johtamisindeksi (työolojen johtamisindeksi)	VMBaro	3,74	3,6	3,6	3,7	3,7
Sairauspoissaolot, pv / htv	Tahti	10,2	10,0	9,5	9,0	8,5
Keskimääräinen eläkkeelle siirtymisikä *	Tahti					
Vakinaisia %	Tahti	90%	82 %	84 %	86 %	88 %

*Seurantaindikaattoreita

Vuosien 2014 – 2015 tavoitearvot tarkistetaan ja vahvistetaan kunkin vuoden osalta aina edellisen vuoden tulosneuvotteluissa, samassa yhteydessä kun asiakirjaan tehdään myös muut mahdollisesti tarvittavat tarkistukset ja muutokset.

Inhimillisen pääoman ohjelman indikaattorit (seurantaindikaattoreita)

Seurantakohde / mittari	Lähde	AVIt	AVI	LSSAVI	LSSAVI
		2011	2012	2011	2012
Innostava johtaminen ja esimiestyö					
Johdon toiminta esimerkkinä ja suunnannäyttäjänä	VMBaro	2,99	3,04	3,10	2,96
Töiden yleinen organisointi työyhteisössä	VMBaro	3,06	3,17	3,13	3,13
Osaamisen kehittyminen ja uudistuminen					
Tulos- ja kehityskeskustelujen toimivuus osaamisen kehittämisessä	VMBaro	2,91	2,96	3,03	2,95
Esimiesten ja johdon asettamat mahdollisuudet uudistua työssä	VMBaro	3,14	3,25	3,21	3,29
Henkinen, fyysinen, sosiaalinen ja eettinen työkyky					
Työyhteisön avoimuus asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa	VMBaro	2,96	3,03	2,94	3,04
Työn innostavuus ja työssä koettu työn ilo	VMBaro	3,49	3,54	3,56	3,55
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	Tahti	10,0		10,2	

4 RESURSSIT

4.1 Viraston henkilöstökehys

Aluehallintovirastolle asetetaan seuraava aluehallintoviraston toimintamomentilta rahoitettava hallinnonaloitainen henkilöstökehys vuodelle 2013 sekä alustavat laskennalliset ja suuntaa antavat tavoitteet vuosille 2014 – 2015 (henkilötyövuotta):

LSSAVI	Toteuma 2010	Toteuma 2011	Kehys 2012	Kehys 2013	Alustava kehys 2014	Alustava kehys 2015
Ylijohtaja	1,0	1,0	1	1	1	1
PEOL	77,9	78,8	75	77	76	74
STM	49,5	49,5	44	45	44	43
MMM	11,7	12,8	13	14	14	14
TEM	5,2	5,5	6	7	7	7
OKM	9,5	8,9	10	9	9	8
OM/VM	2,0	2,1	2	2	2	2
PEL	6,6	7,1	7	7	7	7
YMP	29,7	31,2	37	37	36	35
HAL	25,9	27,9	24	23	22	21
Ruotsinkielinen opetustoimi	13,7	13,9	13	13	13	13
Muut erik.tehtävät	0,0	0,0	0	0,65		
Muut momentit (ei TS.)	5,7	8,1	0			
Vapaasti kohdennettava osuus	0,0	0,0	7	5	8	9
Yhteensä:	154,8	159,9	164	164	163	160

Kehyksessä on otettu huomioon vuoden 2013 talousarviossa tehty siirto sosiaali- ja terveysministeriön momentilta 33.70.50 terveyden edistämiseen ja alkoholiohjelman koordinoitiin (1 htv).

Aluehallintovirasto ei saa ylittää vuoden 2013 aluehallintoviraston toimintamomentilta rahoitettavaa kokonaisenhenkilötyövuosikehystä. Muilta momenteilta rahoitettavaa henkilötyövuosimäärää seurataan erikseen.

Aluehallintovirasto varmistaa resurssien riittävyyden ja tasapuolisen kohdentumisen eri tehtäväkokonaisuuksiin vastuualueiden sisällä pitämällä yllä ajantasaista henkilöstösuunnitelmaa. Tehtäväkokonaisuudet eritellään henkilöstösuunnitelmassa hallinnonalakohtaisesti.

Sosiaali- ja terveysministeriö asettaa työsuojelun vastuualueen henkilöstökehityksen.

Henkilöstökehitykseen sisältyvien tuottavuustavoitteiden toteuttamisessa otetaan huomioon Jyrki Kataisen hallituksen linjaukset vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmasta.

4.2 Viraston määrärahakehys

Virastolle osoitetaan aluehallintovirastojen toimintamomentilta seuraava määräraha vuodelle 2013: 10 399 000 euroa.

Määrärahakehys sisältää aluehallintoviraston toimintamomentilta rahoitettavat palkkausmenot (pl. työsuojelun vastuualue), toimitilamenot sekä muut menot. Aluehallintovirasto vastaa määrärahojen riittävyydestä sekä siitä, että henkilöstöresurssit kohdennetaan määrärahan puitteissa tässä asiakirjassa sovittua henkilöstökehystä noudattaen.

Määrärahakehyksessä on otettu huomioon vuoden 2013 talousarviossa tehty siirto sosiaali- ja terveysministeriön momentilta 33.70.50 terveyden edistämiseen ja alkoholiohjelman koordinointiin (70.000 e).

Vuosien 2014 – 2015 määräraha vahvistetaan kunkin vuoden osalta aina edellisen vuoden tulosneuvotteluissa, samassa yhteydessä kun asiakirjaan tehdään myös muut mahdollisesti tarvittavat tarkistukset ja muutokset.

Aluehallintovirastojen välistä määrärahajakaumaa voidaan tarkistaa vuoden aikana, mikäli se katsotaan välttämättömäksi. Asian käsittelee aluehallintovirastojen ohjausryhmä.

5 SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO JA SEURANTA

Aluehallintovirasto raportoi tavoitteiden toteutumisesta valtiovarainministeriölle erikseen annettavien raportointiohjeiden mukaisesti.

Sopimus on voimassa hallituskauden, kuitenkin seuraavan strategisen tulossopimuksen voimaantuloon saakka.

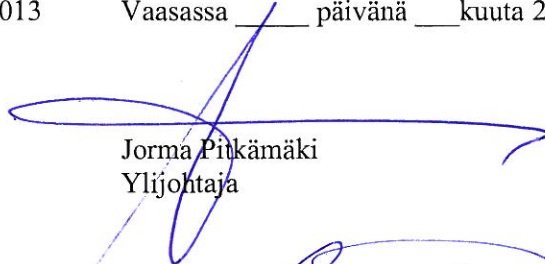
Aluehallintovirastoja ohjaavat ministeriöt arvioivat strategisen tulossopimuksen tavoitteet ja toiminnan painopisteet vuosittain.

Helsingissä 22 päivänä maalis kuuta 2013

Vaasassa ___ päivänä ___ kuuta 2013

Henna Virkkunen
Hallinto- ja kuntaministeri

Jorma Pitkämäki
Ylijohtaja

Helena Tarkka
Hallinto- ja kehitysjohtaja

Markku Nurminen
Johtaja

LIITE 1. PALVELUTAVOITTEIDEN ARVIOINTIASTEIKKO

Aluehallintovirastojen palvelutavoitteiden toteutumien arviointiasteikko vuodelle 2012 on seuraava:

Palvelukyky ja laatu							
Seurantakohte	Mittari	Yksikkö	ARVIOINTIASTEIKKO (5 erinomainen)				
			1	2	3	4	5
Tyytyväisyys palvelualltiuteen	asiakaskysely	-	< 1,5	1,5 - 2,5	2,5 - 3,5	3,5 - 4,5	> 4,5
Tyytyväisyys yhteistyökykyyn	asiakaskysely	-	< 1,5	1,5 - 2,5	2,5 - 3,5	3,5 - 4,5	> 4,5
Kantelut (kunnalliskantelut, sosiaali- ja terveydenhuollon, sivistystoimen, ympäristöterveydenhuollon, pelastustoimen kantelut)	Käsittelyaika	kk	> 13	13 - 11	11 - 9	9 - 7	< 7
Sivistystoimen valitukset ja lausunnot	Käsittelyaika	kk	> 5,5	5,5 - 4,5	4,5 - 3,5	3,5 - 2,5	< 2,5
Kiinteistön- ja vuokranvälitysliikkeiden rekisteröintipäätökset	Käsittelyaika	kk	> 1,5	1,5 - 1,4	1,3 - 1,2	1,1 - 1,0	< 1,0
Perintätoimistojen rekisteröintipäätökset	Käsittelyaika	kk	> 1,5	1,5 - 1,4	1,3 - 1,2	1,1 - 1,0	< 1,0
Luotonantajien rekisteröintipäätökset	Käsittelyaika	kk	> 1,5	1,5 - 1,4	1,3 - 1,2	1,1 - 1,0	< 1,0
Kilpailuvalvonta-asiat	Käsittelyaika	kk	> 1,5	1,5 - 1,4	1,3 - 1,2	1,1 - 1,0	< 1,0
Ympäristönsuojelu- ja vesilain mukaiset lupa- ja muut asiat	käsittelyaika	kk	> 12,5	12,5 - 11,5	11,5 - 10,5	10,5 - 9,5	< 9,5
Uutta toimintaa ja toiminnan muutoksia koskevat ympäristönsuojelulain mukaiset lupa-asiat	käsittelyaika	kk	> 12,5	12,5 - 11,5	11,5 - 10,5	10,5 - 9,5	< 9,5
Ympäristönsuojelulain mukaiset lupa- ja ilmoitusasiat	käsittelyaika	kk	> 14,5	14,5 - 13,5	13,5 - 12,5	12,5 - 11,5	< 11,5
Vesilain mukaiset lupa-asiat	käsittelyaika	kk	> 11,5	11,5 - 10,5	10,5 - 9,5	9,5 - 8,5	< 8,5
Alkoholiluvat	Käsittelyaika	kk	> 1,5	1,5 - 1,4	1,3 - 1,2	1,1 - 1,0	< 1,0
Yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien luvat	Käsittelyaika	kk	> 4,5	4,5 - 3,5	3,5 - 2,5	2,5 - 1,5	< 1,5
Yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden valvonta, ympärivuorokautista hoitoa antavat toimintayksiköt	Valvontakäynnit	%	< 5 %	5 - 7 %	7 - 9 %	9 - 11 %	> 11%
Julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden valvonta, ympärivuorokautista hoitoa antavat toimintayksiköt	Valvontakäynnit	%	< 5 %	5 - 7 %	7 - 9 %	9 - 11 %	> 11%
Ympäristöterveydenhuollon ohjaus ja valvonta: kuntien ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmien arviointi (valvontaohjelmakauden aikana)	Toteutetut arvioinnit, toteutumisaste	%	< 30 %	30 - 60 %	60 - 90 %	90 - 110%	> 110%
Ympäristöterveydenhuollon ohjaus ja valvonta: kuntien ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmien toteutuminen (vuosittain)	Toteutetut arvioinnit, toteutumisaste	%	< 50 %	50 - 70 %	70 - 90 %	90 - 100%	
Eläinten hyvinvoinnin ja täydentävien ehtojen otantatarkastukset	Toteutetut tarkastukset, toteutumisaste	%	< 50 %	50 - 70 %	70 - 90 %	90 - 100%	
Kuluttaja- ja kilpailu- ja elinkeino-oikeudellisten tehtävien toimintasuunnitelma	Toteutetut hankkeet, tarkastukset, toteutumisaste	%	< 50 %	50 - 70 %	70 - 90 %	90 - 110%	>110%
Maanpuolustuskurssien laatu	asiakaskysely		< 1,5	1,5 - 2,5	2,5 - 3,5	3,5 - 4,5	> 4,5
Maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuus							
Julkisoikeudelliset suoritteet, ympäristöluvut	kustannusvastaavuus	%	< 24%	25 - 34 %	35 - 44 %	45 - 50 %	> 50 %
Julkisoikeudelliset suoritteet, muut suoritteet	kustannusvastaavuus	%	< 49 %	50 - 69 %	70 - 89 %	90-100 %	> 100%
Julkisoikeudelliset suoritteet, yhteensä	kustannusvastaavuus	%	< 29 %	30 - 39 %	40 - 49 %	50 - 59 %	> 60 %
Liiketaloudelliset suoritteet	kustannusvastaavuus	%	< 89 %	90 - 94 %	95 - 99 %	100-106 %	> 106 %

Vuosien 2013 – 2015 palvelutavoitteiden toteumien arviointiasteikot vahvistetaan kunkin vuoden osalta aina edellisen vuoden tulosneuvotteluissa, samassa yhteydessä kun asiakirjaan tehdään myös muut mahdollisesti tarvittavat tarkistukset ja muutokset.

LIITE 2 VALVIRAN JA AVIEN VALMISTELUSSA JA TOIMEENPANOSSA OLEVAT TAI PÄIVITYKSEEN TULEVAT VALVONTAOHJELMAT KAUDELLA 2012-2014

	2012	2013	2014
Kiireettömään hoitoon pääsy 2012-2014	valvontaohjelman toimeenpano	valvontaohjelman päivitys valvontaohjelman toimeenpano	valvontaohjelman päivitys valvontaohjelman toimeenpano uuden ohjelmakauden valmistelu alkaa
Lasten ja nuorten ehkäisevät terveyspalvelut 2012-2014	valvontaohjelman toimeenpano	valvontaohjelman päivitys valvontaohjelman toimeenpano	valvontaohjelman päivitys valvontaohjelman toimeenpano uuden ohjelmakauden valmistelu alkaa
Palvelurakenteiden valvontaohjelma (Sote palvelujen järjestäminen)	ohjelma valmistuu <u>12/2012</u>	ohjelman jalkautus (koulutus ja informaatio-ohjaus) lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta	päivitys osaksi yhteistä sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmaa
Vanhustenhuollon ympärivuorokautiset palvelut	valvontaohjelman päivitys käynnistyy lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta	päivitys jatkuu otetaan huomioon mahdollinen ikälaki ja uudet laatusuosittukset lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta	päivitys osaksi yhteistä sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmaa lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta
Lastensuojelun ympärivuorokautisen hoidon ja kasvatuksen valvontaohjelma 2012-2014	erityisen valvonnan kohteena sijaishuollon rajoitukset (erillinen toimintasuunnitelma, toteutus syksy 2012) lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta	toimenpiteet (valvonta ja ohjaus) rajoitusten valvonnan johdosta informaatio-ohjaus tarvittaessa tarpeelliset lähinnä tekniset luonteiset päivitykset lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta	mahdollinen jatkovalvonta päivitys osaksi yhteistä sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmaa lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta

	reaktiivinen valvonta		reaktiivinen valvonta uuden ohjelmakauden valmistelu alkaa
Vammaisten henkilöiden ympärivuorokautisia asumispalveluja koskeva valvontaohjelma 2012-2014	lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta	toimenpiteet (valvonta ja ohjaus) rajoittamistoimien valvonnan johdosta informaatio-ohjaus tarvittaessa tarpeelliset lähinnä teknisluonteiset päivitykset lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta	mahdollinen jatkovalvonta päivitys osaksi yhteistä sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmaa lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta uuden ohjelmakauden valmistelu alkaa
Mielenterveys- ja päihdehuollon ympärivuorokautisia asumispalveluja sekä päihdehuollon laitoshoidon koskeva valvontaohjelma 2012-2014	ohjelman jalkautus (koulutus ja informaatio-ohjaus) erityisen valvonnan kohteena pakotteet ja rajoitukset (erillinen toimintasuunnitelma, toteutus syksy 2012) lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta	toimenpiteet (valvonta ja ohjaus) pakotteiden ja rajoitusten valvonnan johdosta informaatio-ohjaus tarvittaessa tarpeelliset lähinnä teknisluonteiset päivitykset lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta	mahdollinen jatkovalvonta päivitys osaksi yhteistä sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmaa lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta uuden ohjelmakauden valmistelu alkaa
Toimeentulotuen määräämisen valvontaohjelma 2012-2014	reaktiivinen valvonta	tarvittaessa tarpeelliset lähinnä teknisluonteiset päivitykset lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta	päivitys osaksi yhteistä sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmaa uuden ohjelmakauden valmistelu alkaa
Toimeentulotuen jakamisen valvontaohjelma 2012-2014	ohjelma valmistuu loppuvuodesta 2012	ohjelman toimeenpano erikseen sovittu	päivitys osaksi yhteistä sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmaa
Kotihoidon valvontaohjelma 2012-2014	ohjelman jalkautus (koulutus ja informaatio-ohjaus) lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta	lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta	päivitys osaksi yhteistä sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmaa uuden ohjelmakauden valmistelu alkaa

	reaktiivinen valvonta		
Lastensuojelun prosessien valvontaohjelma	ohjelma valmistuu ohjelman jalkautus (koulutus ja informaatio-ohjaus)	ohjelman jalkautus (koulutus ja informaatio-ohjaus)	päivitys osaksi yhteistä sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmaa
Vammaispalvelujen valvontaohjelma		valmistelu käynnistyy	valmistuu osana yhteistä sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmaa
Lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisemisen valvontaohjelma		valmistelu käynnistyy	valmistuu osana yhteistä sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmaa

LIITE 3 VAIKUTTAVUUSTAVOITTEITA

Pienemmät hyvinvointi-, terveys- ja sivistyserot

Aluehallintovirasto ohjaa kuntia edistämään asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia lainsäädännön mukaisesti.

<i>Sosiaali- ja terveysministeriön seurantaindikaattorit:</i>	Lähtötaso 2010 (koko maan tasolla)	Tavoite 2015 (koko maan tasolla)
Ennakoarviointimenetelmä on käytössä kunnan päätöksenteossa, väestöllä painotettu prosenttiosuus kunnista	39	70
Terveydenedistämisasiivisuus toteutuu kunnassa (% tavoitearvosta)		
- kuntajohdossa	59	70
- perusterveydenhuollossa	59	70
- liikuntatoimessa	59	70
- perusopetuksessa	63* (arvio)	70
- Hoitoon pääsy		
- erikoissairaanhoidon yli 6 kk jonottaneita, lkm	1 200	300
- odotusaika terveyskeskuslääkärin vastaanotolle kestää yli 14 pv (prosenttia väestöstä)	72	40
- suun terveydenhuolto: yli 6 kuukautta jonottaneita, lkm	12 000	12 000
- psykiatrian erikoissairaanhoidon yli 3 kk odottaneita alle 23-vuotiaita, lkm	136	50
Terveyskeskusten lääkäriarvot, prosenttia	6	3
Merkittävimpien muiden sosiaali- ja terveydenhuollon ammattiryhmien kuin lääkärin arvo, prosenttia	3,6	3

Ikäihmisten palvelut ovat tarkoituksenmukaiset ja laadukkaat

<i>Sosiaali- ja terveysministeriön seurantaindikaattorit</i>	Lähtötaso 2010 (koko maan tasolla)	Tavoite 2015 (koko maan tasolla)
Vanhuspalveluiden kattavuus: Vanhusten palveluja saavat 75 vuotta täyttäneistä, %		
— säännöllinen kotihoito	11,9	14
— miehet	9,0	-
— naiset	13,5	-
— tehostettu palveluasuminen	5,6	9

— miehet	3,7	-
— naiset	6,7	-
— vanhainkodit ja terveyskes- kusten vuodeosasto	4,7	1
— miehet	3,3	-
— naiset	5,5	-
— omaishoidontuki	4,2** (ennakkotieto)	5

Tehokas syrjäytymisen ehkäiseminen

Aluehallintovirasto ehkäisee alkoholihaittoja alkoholiohjelman ja alkoholihallinnon valtakunnallisen valvontaohjelman 2011-2012 mukaisesti.

<i>Sosiaali- ja terveysministeriön seurantaindikaattorit</i>	Lähtötaso 2010 koko maan tasolla	Tavoite 2015 koko maan tasolla
Alkoholin kokonaiskulutus, l/as.	10,0	9,3

Mielenterveys- ja päihdetyö sekä lastensuojelu ovat tärkeä osa paikallista hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä ja syrjäytymisen ehkäisyä.

<i>Sosiaali- ja terveysministeriön seurantaindikaattorit:</i>	Lähtötaso 2010 koko maan tasolla	Tavoite 2015 koko maan tasolla
Ehkäisevien terveyspalvelujen henkilöstömitoitus, % kansallisesta suosituksesta		
— neuvolalääkärit	73,7	80
— kouluterveydenhuollon lääkärin	39,3	70
— neuvolaterveydenhoitajat	84,1	95
— kouluterveydenhoitajat	94,3	97
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0—17-vuotiaat, %	1,3	1,1
— pojat	1,4	-
— tytöt	1,2	-

Toimiva valvonta

Aluehallintovirastot parantavat valvonnan toimivuutta ja vaikuttavuutta.

<i>Sosiaali- ja terveysministeriön seurantaindikaattorit</i>	<i>Lähtötaso 2010 koko maan tasolla</i>	<i>Tavoite 2015 koko maan tasolla</i>
<i>Työterveyshuollon piiriin kuuluvien työntekijöiden osuus palkansaajana toimivasta työvoimasta, prosenttia</i>	92 (arvio)	95

Aluehallintovirasto valvoo ja ohjaa kuntien niiden valvoessa tupakkalain toteutumista.

<i>Sosiaali- ja terveysministeriön seurantaindikaattorit</i>	<i>Lähtötaso 2010 koko maan tasolla</i>	<i>Tavoite 2015 koko maan tasolla</i>
<i>Päivittäin tupakoivien osuus, %</i>		
— miehet (25—64-v.)	24,1	20
— naiset (25—64-v.)	15,3	13
— pojat (8.—9. lk)	17 (ennakkotieto)	14
— tytöt (8.—9. lk)	14 (ennakkotieto)	12

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Aluehallintovirasto ehkäisee ympäristön pilaantumista, edistää energia- ja materiaalitehokkuutta, turvaa terveellisen ja viihtyisän ympäristön, ehkäisee jätteiden syntyä ja haitallisia vaikutuksia sekä torjuu ilmastomuutosta.

- rikki- ja typpipäästöt ilmaan
- typpi- ja fosforipäästöt vesiin
- pienhiukkaspäästöt ilmaan

Mittarit ovat vaikuttavuuden seurantamittareita, eikä niille aseteta tavoitteita vuosille 2012-2015.

Luonnonvarojen kestävä käyttö

Aluehallintovirasto edistää, järjestää ja sovittaa yhteen ympäristö- ja vesilupien käsittelyssä vesivarojen ja vesiympäristön kestävää käyttöä, ehkäisee ja vähentää vedestä ja vesiympäristön käytöstä aiheutuvia haittoja sekä parantaa vesivarojen ja vesiympäristön tilaa.

- typpi- ja fosforipäästöt vesiin

Mittarit ovat vaikuttavuuden seurantamittareita, eikä niille aseteta tavoitteita vuosille 2012-2015.

Tehokas yhteistyö turvallisuusasioissa

Aluehallintovirastot osallistuvat koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyyn.

<i>Sosiaali- ja terveysministeriön seurantaindikaattorit</i>	<i>Lähtötaso 2010 koko maan tasolla</i>	<i>Tavoite 2015 koko maan tasolla</i>
<i>Mittarit (vaikuttavuus)</i>		
Koti- ja vapaa-ajan tapaturmissa kuolleet	2 569 (arvio)	2 443
— miehet	1 733	1 648
— naiset	837	796

LIITE 4 MÄÄRÄRAHAN LASKENNALLINEN JAKAUTUMINEN HALLINNONALOITTAIN

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle vuodelle 2013 osoitettu määräraha jakautuu hallinnonaloittain laskennallisesti seuraavasti:

LSSAVI	Hallinto	PEOL					PEL	YMP	Erikoistumis yks. ja -teht	Jakamaton	YHTEENSÄ	MÄÄRÄRAHA
	VM	STM	MMM	TEM	OKM	VM / OM	SM	YM				
Menot	1 295 000	2 681 000	819 000	409 000	526 000	117 000	420 000	2 702 000	839 000	2 511 000	12 319 000	10 399 000
Tulot	0			1 050 000			0	830 000	0	40 000	1 920 000	

Hallinnonalakohtaiset osuudet sisältävät hallinnonalan tehtäviä hoitavan henkilöstön henkilöstömenot. Jakamaton osuus sisältää kaikista muista kululajeista virastolle aiheutuvat menot.

Taulukon osoittama jako on laskennallinen, eikä sitä päivitetä vuoden aikana.